

OSAAMINEN SIJOITUSPALVELUALALLA

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Hämeenlinnan Korkeakoulukeskus, Liiketalous

Kevät, 2020

Riku Mononen

Liiketalous
Hämeenlinnan Korkeakoulukeskus

Tekijä	Riku Mononen	Vuosi 2020
Työn nimi	Osaaminen sijoituspalvelualalla	
Työn ohjaaja	Sari Hanka	

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyön tarkoitus on perehtyä niihin taitoihin ja tietopohjaan mitä nykypäivänä sijoituspalvelualalla työskentelevä henkilö tarvitsee menestyäkseen työssään ja antaa alasta kiinnostuneelle hyvä yleiskuva siitä, kuinka alalle kouluttaudutaan ja mitä tietoja sijoituspalvelualan tutkinnon APV1 kokeen suorittamiseksi tarvitaan. Opinnäytetyön aiheeseen vaikutti suuresti sen ajankohtaisuus tekijälleen sekä yleinen kiinnostus sijoituspalvelualaa kohtaan.

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus tehtiin sähköpostihaastatteluna, jossa haastateltiin yli viisi vuotta sijoituspalvelualalla työskennelleitä henkilöitä. Haastatteluista saatu tieto analysoitiin keskittymällä tarkemmin sijoituspalvelualalla tarvittaviin keskeisiin taitoihin.

Johtopäätöksenä opinnäytetyössä tulee olemaan, että alalla vaadittava tietomäärä on huomattava ja sijoituspalvelualalla työskentelevän henkilön on oltava motivoitunut kehittämään ammattitaitoaan, sekä laajentamaan tietopankkia, jotta pystyy antamaan asiakkailleen mahdollisimman hyvää palvelua.

Avainsanat Sijoitusneuvonta, Asiantuntijuus, Kouluttautuminen

Sivut 48 sivua, joista liitteitä 2 sivua

Business Administration
Hämeenlinna University Centre

Author	Riku Mononen	Year 2020
Subject	Know-how in investment services field	
Supervisor	Sari Hanka	

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to get acquainted with the skills and knowledge base that a person working today in the investment services industry needs to succeed in their line of work and to give a good overview of how to train in the field and what information is needed to complete the investment service industry's APV1 exam. The topic of the thesis was greatly influenced by its topicality and general interest to the writer towards the investment services industry.

The functional part of the thesis was conducted as an e-mail interview, in which people who had worked in the investment services industry for more than five years were interviewed. The information obtained from the interviews was analyzed by focusing more closely on the key skills needed in the investment services industry.

The conclusion of the thesis will be that the amount of information required in the field is considerable and the person working in the investment services sector must be motivated to develop their professional skills, as well as expand their personal knowledge-bank in order to provide the best possible service to their clients.

Keywords Investment Advising, Expertise, Education

Pages 48 pages including appendices 2 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	6
2.1	Kvalitatiivinen tutkimus.....	6
2.2	Haastattelu.....	6
2.3	Asiantuntijahaastattelu.....	7
2.4	Asiantuntijuus.....	7
2.5	Strukturoitua haastattelu.....	8
2.6	Lomakehaastattelun valmistelu ja haastattelun toteuttamisen suunnittelu.....	9
3	HAASTATTELUN TOTEUTTAMINEN.....	10
3.1	Kysymysasettelu ja haastattelurunko.....	10
3.2	Haastatteluprosessi.....	10
3.3	Haastateltavien esittely.....	11
3.4	Työnkuvaa kartoittavat kysymykset.....	11
3.5	Työssä tarvittavia taitoja kartoittavat kysymykset.....	12
3.6	Neuvoja tulevaisuuden sijoitusneuvojalle.....	12
3.7	Yhteenvedo.....	12
4	SIJOTUSPALVELUALALLA VAADITTAVAT KESKEISET TAIDOT.....	13
4.1	Vuorovaikuttaminen.....	13
4.2	Asiakkuudet ja asiakaspalvelu.....	14
4.3	Myynti.....	16
5	SIJOTUSALALLE KOULUTTAUTUMINEN.....	16
5.1	APV-Sijoitustutkinnot Oy.....	16
5.2	Finanssiala ry.....	17
5.3	Sijoituspalvelualan tutkinto (APV 1).....	18
5.4	Finanssiala ry:n asettamat tavoitteet sijoituspalvelualan tutkinnoille.....	19
5.5	Sijoituspalvelututkinnon rakenne ja osaamisen vaatimustaso.....	20
5.6	APV1 osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain.....	20
5.7	Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2).....	25
5.8	APV2 osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain.....	25
5.9	Kokeet.....	30
5.10	Suorittaminen ja hinnat.....	31
5.11	Valmennus.....	32
6	TIETOPOHJAA APV1 KOKEEN SUORITTAMISTA VARTEN.....	33
6.2	Markkinat, Talous ja taloudellinen informaatio.....	33
6.3	Sijoituskohteet ja sijoittaminen.....	34
6.4	Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet..	36
6.4.1	Sääntely ja Finanssivalvonta.....	36
6.4.2	Yksityisoikeus.....	36
6.5	Sijoittajan verotus ja perhe- ja perintöoikeuden perusteet.....	38
6.5.1	Sijoittajan verotus.....	38

6.5.2	Perhe- ja perintöoikeuden perusteet.....	39
6.5.3	Perintöverotus.....	40
6.5.4	Veroluokat.....	41
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	43
	LÄHTEET	44

Liitteet

Liite 1   Haastattelulomake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön kirjoittamisen aikana huhti- toukokuussa 2020 maailmantalous on COVID-19 pandemian takia epävakaa ja taloudellista epävarmuutta on huomattavissa markkinoilla ja mediassa. Lehdet uutisoivat kuinka raakaöljyn hinta on ennätysalhaalla. S&P 500, Dow Jones, OMX Helsinki ja useat muut markkinaindeksit näyttävät maaliskuun jyrkän laskun jälkeen nostavan taas päätään Yhdysvaltojen keskuspankin biljoonien dollareiden elvytyspaketin myötä, mutta taloudelliset ongelmat ovat yhä pinnalla, eikä kukaan tiedä tullaanko vielä alas vai onko pahin jo ohi? Jos tullaan, niin kuinka kovaa? Kuka tästä kaikesta saa edes hieman selkoa? Mitä käsitteitä ja ymmärtämistä näiden palasten yhdisteleminen vaatii? (Arvopaperi, 2020; MTV uutiset, 2020; Ambrose, 2020; Business Insider, 2020.)

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on auttaa sijoituspalvelualasta kiinnostuneita henkilöitä ymmärtämään mitä tietoa ja taitoja työssä tarvitaan sijoitusneuvojan näkökulmasta, käytännössä sekä teoriassa.

Opinnäytetyössä selvitettiin myös mitä tutkintoja alalla vaaditaan, miten alalle kouluttaudutaan ja mitä koulutukset pitävät sisällään. Keskeisimpiä tutkimusvaiheessa esille tulleita kokonaisuuksia avattiin tarkemmin, tarkoituksena antaa yleiskäsitys siitä, mitä ne pitävät sisällään.

Tutkimusmenetelmänä toimi strukturoitu asiantuntijahaastattelu. Haastateltujen esille tuomia ja heidän mielestä työssään tärkeimpiä taitoja ja käsitteitä tutkittiin ja katsasteltiin mitä ne pitävät sisällään.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyössä käytetyt tutkimus menetelmät ja niihin liittyviä käsitteitä.

2.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Tutkimuksen tarkoituksena on löytää ja paljastaa tosiasioita. Tietoa hankitaan kokovaltaisesti ja aineistoa kootaan reaali maailman käytännön tilanteista. Kvalitatiivisen tiedon keruun välineenä suositetaan ihmisiä ja heidän henkilökohtaisia kokemuksiaan. Tutkija luottaa keskusteluista saatuihin tietoihin enemmän kuin testattuun ja numeroin mitattuun tietoon. Kun halutaan tietää, miksi ihminen toimii kuten toimii ja ajattelee, miten ajattelee, on sitä luonnollisesti viisainta kysyä häneltä itseltään. (Hirvisjärvi, Remes & Sajavaara, 2009 s. 161)

Tutkimusmenetelmäksi tässä opinnäytetyössä valittiin strukturoitu asiantuntijahaastattelu sähköpostitse. Välimatkoista ja aikataulutuksesta johtuen sähköposti oli helpoin keino kerätä tietoa. Sähköpostihaastattelu valittiin myös siksi, koska APV1 ja APV2 oppimateriaalit itsessään antaa hyvän käsityksen siitä, mitä tiedollista osaamista sijoitusneuvoja työssään tarvitsee (esim. kansantalous, verotus, lainsäädäntö, sijoittaminen) haluttiin kyselyssä keskittyä enemmän taitoihin, mitä ei välttämättä opi pelkästään lukemalla. Opinnäytetyössä haluttiin selvittää mitä työ on käytännössä ja mitä taitoja siinä päivittäin tarvitsee.

2.2 Haastattelu

Haastattelu on yksi (muttei ainoa) hyödyllinen tapa kerätä tutkimustietoa. Kokemus on tärkeä tutkimuskohde, vaikka sitä ei pidettäisikään ainutkertaisena tai autenttisena. Haastatteluja tarvitaan, sillä monet elämänalueet jäisivät tutkimusten ulkopuolelle ilman niitä. Tutkimushaastatteluissa puhutaan usein asioista, jotka ovat tapahtuneet aikaisemmin ja paikkana joku muu kuin nykyinen. Koska elämme haastattelu yhteiskunnassa, monilla meistä on vääränlainen käsitys hyvästä haastattelusta. Tarkkaan harkitut kysymykset ovat osa kokonaisuutta, mutta eivät etukäteen takaa onnistunutta haastattelua. (Hyvärinen, Nikander & Ruusu vuori, 2017 s. 9)

Tutkimushaastattelu ja journalistinen haastattelu ovat eri asiat. Molemmilla on omat rakenteensa, alalajinsa eettiset ehtonsa ja ohjeensa. Haastattelussa tulee muistaa, että se on vuorovaikutusta ja, että haastattelutilanteessa on aina mahdollisuus yllätyksille. Pelkästään tiukkoja sääntöjä seuraamalla harvemmin syntyy onnistuneita tutkimushaastatteluita. Haastattelemisen on taito. Ensimmäinen haastattelu kannattaa purkaa tekstiksi, lukea ja arvioida niitä yhdessä ohjaajan ja kollegoiden kanssa. Hyvän

haastattelijan pitää osata kuunnella sekä olla myös hiljaa. Näin hän välttää arvostelua ja kannustaa haastateltavaa jatkamaan puhetta. (Hyvärinen ym., 2017, s. 34)

2.3 Asiantuntijahaastattelu

Asiantuntijoita haastatellaan sen tiedon vuoksi, jota heillä oletetaan olevan kulloinkin tutkittavasta osa alueesta. Näin halutaan päästä selville yhteiskunnallisista kehityskuluista, asioiden tilasta ja monimuotoisen vuorovaikutussuhteiden dynamiikasta. Asiantuntijatietoa voi myös hyödyntää historiallisten tapahtumien hahmottamisessa tai erilaisia ilmiöitä koskevien tutkintojen testaamisessa ja tuottamisessa. (Alastalo, Åkerman & Vaittinen, 2017, s. 181)

Koska asiantuntijuus on ilmiönä monimuotoinen, asiantuntijahaastattelujen tekijän tulee määritellä tutkimusaiheensa kannalta olennaisen asiantuntijuuden. Asiantuntijoita on usein muuallakin kuin virallisissa instituutioissa. Tutkijan on joskus esiinnyttävä asiantuntijana myös itse, sillä toisinaan tietämättömyyden esittäminen voi tuottaa yksityiskohtaisempaa tietoa. Haastattelijan tulee myös muistaa, että haastattelu rakentuu vuorovaikutuksesta. Kuten kaikissa haastatteluissa, myös asiantuntijahaastattelussa on tärkeää osata lukea tilannetta ja muokata omaa rooliaan niin, että haastattelu tuottaa tutkimuksen kannalta olennaista tietoa. (Alastalo ym., 2017, s. 193)

Asiantuntijahaastattelussa korostuu huolellinen valmistautuminen. Sen aloittamista kannata kuitenkin pitkittää tai pelätä, vaikka haastattelijalla ei kokisi olevansakkaan täysin valmis. Tutkimus etenee usein yllätyksellisin kääntein. Toisinaan haastattelu saattaa järjestyä helposti ja pienellä vaivalla. Asioihin ei tällöin ehdi edes välttämättä perehtyä kovin syvällisesti. Joskus haastatteluihin liittyy rajoitettu aikataulu, jolloin kaikkien mahdollisten asiantuntijoiden näkökulmia ja rooleja ei ole mahdollisuutta selvittää ennalta. Haastatteluun on mahdollista pyytää jälkikäteen tarkennuksia ja mahdollisia korjauksia sähköpostitse tai puhelimitse. Toisinaan voi olla myös hyödyllistä haastatella samaa asiantuntijaa myöhemmin uudelleen. Internetin ansiosta kentälle voi palata helposti uudelleen, jopa ilman matkustamista. Tämä on huomattava etu haastattelutyöskentelyssä. Asiantuntijatyötehtävissä työskentelevät ihmiset ovat usein tottuneita kommunikoimaan internetin välityksellä, ja se on usein osa työnkuvaa. (Alastalo ym., 2017 s. 193)

2.4 Asiantuntijuus

Asiantuntijuus ei ole yksinkertainen määritelmä. Asiantuntijahaastattelua käsittelevässä kirjallisuudessa keskeisiä kysymyksiä ovatkin juuri olleet, kuka asiantuntia on ja mitä asiantuntijuus on. Asiantuntijuudesta on esitetty hyvin laajoja määritelmiä. Monesti sanotaan, että jokainen on oman

elämänsä asiantuntija, joten kaikkia haastateltavia voi pitää asiantuntijoina. (Alastalo ym., 2017, s. 181)

Eriytyneitä työnjakoa on pidetty modernien tietoyhteiskuntien keskeisenä piirteenä, johon liittyy erityiskysymyksiksi määritellyistä asioista pitkälle erikoistunut asiantuntijuus. Tämä asiantuntijuus voi olla ammatti-, instituutio tai tiedeperusteista. Tällöin asiantuntija on henkilö, jolla on tietystä aihealueesta sellaista tietoa ja mahdollisesti sellaisia taitoja, joita maallikoilta ei löydy. Asiantuntemus voi olla joko tietoa tutkinnallista tietoa (engl. *know-why*) tai tietoa menettelytavoista (engl. *know-how*). (Bogner, Littig & Wolfgang, 2009, s. 8)

Asiantuntijuus ei ole pysyvä ominaisuus tai kyky, vaan se määräytyy vuorovaikutuksessa ja toiminnassa eli esimerkiksi ammatillisten tehtävien ja/tai instituutionaalisen aseman kautta. Asiantuntemus on pikemminkin jotain mitä ihmiset tekevät, ei niinkään yksilön pysyvä ominaisuus tai tietovarasto. Esimerkkinä tiettyyn instituutioon sidoksissa oleva asiantuntemus on hankittu toiminnan myötä. (Nagel, Nagel & Nagel, 2009, s. 24).

Joudumme jatkuvasti tekemisiin sellaisen yhteiskunnallisten ilmiöiden ongelmien kanssa, joihin ei löydy yksiselitteisiä tiedollisia ratkaisuja vaan niiden hallintaan tarvitaan eri näkökulmista kumpuavaa ymmärrystä. Näin ollen asiantuntijuus on hajaantunut ja määritetty useiden ihmisten kohdalla tapauskohtaisesti. Asiantuntijoita voi myös löytyä virallisten asiantuntijaorganisaatioiden lisäksi myös erilaista käytännön kokemusta kartuttaneista toimijaryhmistä, kuten esimerkiksi työntekijät, yrittäjät tai jopa yksittäisten kansalaisten joukosta. (Nagel ym., 2009, s. 24)

2.5 Strukturoituhaastattelu

Strukturoituhaastattelu (käytetään myös termejä standardoitu-, lomake- tai kyselyhaastattelu) on käytetyin haastattelulaji, jossa haastattelu tapahtuu lomakkeen mukaan. Lomakkeessa väitteiden ja kysymysten muoto sekä esittämisjärjestys on etukäteen määrätty. Lomakehaastattelussa oletetaan myös, että kysymyksillä on sama merkitys kaikille. (Hirvisjärvi, Hurme, 2015, s. 44)

Haastattelulomakkeen ja sen kysymysten muotoilu on strukturoidun haastattelun vaikein osuus. Haastattelu itse on varsin helppo toteuttaa, ja kuhunkin vastaukseen kuluu suhteellisen vähän aikaa. Etuna strukturoidussa haastattelussa on tietojenkäsittelyn nopeus, mutta ellei luokkia ole laadittu vähemmän, voivat valitut käsitteet tai vaihtoehdot peilaavat enemmän tutkijan kuin haastateltavan maailmaa. (Hirvisjärvi ym, 2015, s. 46)

Lomakehaastattelu sopii parhaiten
<ul style="list-style-type: none"> • kun halutaan testata muodollisia hypoteeseja • kun kerätty aineisto halutaan helposti ja mielekkäästi kvantifoida • kun halutaan kerätä faktatietoa ja tutkija tietää etukäteen, millaista tietoa haastateltavat voivat antaa • kun postikyselyllä saataisiin huono osallistumisprosentti – esimerkiksi markkinointitutkimuksessa, joka koskee tuotetietoutta • kun testataan aiempien kvalitatiivisten tulosten yleistettävyyttä

Kuva 1. Lomakehaastattelu (Hirvisjärvi ym., 2015, s. 46).

2.6 Lomakehaastattelun valmistelu ja haastattelun toteuttamisen suunnittelu

Kyselylomakkeen tekeminen aloitettiin suunnittelulla. Lomaketta suunniteltaessa on todennettava sen yhteismitallisuus itse toteutettavan tutkimuksen kanssa. Strukturoitu lomake on täsmällinen ja helppotajuinen. Kysymykset ovat yksiselitteisiä ja vastausvaihtoehdot toistensa poissulkevia. On myös syytä pohtia kysymystyyppejä: avo-, seka- vai monivalintakysymyksiä. (Leinonen, Otonkorpi-Lehtoranta & Heiskanen, 2017, s. 69)

Seuraavana vaiheena oli haastattelun valmistelu, joka aloitetaan mieltämällä helpoin tapa kohderyhmän ja haastattelupaikan löytämiseksi. Haastateltavien kanssa päätetään ajoituksesta, jossa huomioidaan olennaisesti haastateltavien paras mahdollinen saatavuus. Mietitään yhdessä haastateltavien kanssa, toteutetaanko haastattelu teknologiaa apuna käyttäen (puhelin, sähköposti yms.) vai kasvotusten. On syytä myös miettiä haastattelijan käytöksen standardoinnin astetta eli toteutuksessa sallittava käyttäytymisen vaihtelu. (Leinonen ym, 2017, s. 69)

Ennen varsinaisen haastattelun toteuttamista on syytä arvioida haastattelua kognitiivisin keinoin. Suositeltavaa on esimerkiksi pyöritellä ajatuksen kanssa kysymyksiä ja ajatella ääneen. On syytä myös miettiä tutkimusongelman ja kyselylomakkeen suhdetta. Ovatko kysymykset tarpeeksi kattavia? Sisältääkö haastattelu tutkimuksen kannalta turhia kysymyksiä? Mittaavatko kysymykset sitä mitä ne on tarkoitettu mittaamaan? Tarvittaessa kysymyksiä on syytä muotoilla uudestaan. Myös toteutustapaa on tässä kohtaa vielä arvioida uudelleen. (Leinonen ym, 2017, ss. 69-70)

Kyselyhaastattelussa tulee tiedostaa vuorovaikutukselliset ehdot rakentavina tekijöinä. Haastattelijan käytöksen standardointi, kasvokkain vai teknologiavälitteisesti ja mieltämällä haastateltavan kokemusmaailman saavuttamiseksi sallittu joustamisen aste. (Leinonen ym, 2017, s. 70)

Haastattelua toteuttaessa on myös hyvä huomioida muut kulttuuri- ja koontekstisidonnaiset tekijät (haastattelun aihe jne). (Leinonen ym, 2017, s. 70)

3 HAASTATTELUN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa käydään läpi tarkemmin haastattelun rakennetta, itse haastattelun toteutus ja haastattelusta saatuja vastauksia. Haastattelu lomake opinnäytetyön liitteenä.

3.1 Kysymysasettelu ja haastattelurunko

Haastattelun perimmäinen syy oli selvittää vastaukset kysymyksiin: ”Mitä työ on käytännössä?” ja ”Mitä taitoja sijoitusneuvojan työssä tarvitaan?”

Haastattelun runko koostui neljästä osasta: ”Haastateltavan esittely”, ”Työnkuvaa kartoittavat kysymykset”, ”Työssä tarvittavat taidot” ja ”Neuvoja tulevaisuuden sijoitusneuvojalle”.

Haastateltavan esittely kohdassa pyrittiin tutustumaan haastateltavaan selvittämällä hänen koulutus- ja työhistoriaansa, sekä kauanko hän on sijoitusneuvojana toiminut. Pyrittiin edellä mainittujen lisäksi selvittää mikä sai henkilön alun perin kiinnostumaan sijoituspalvelualasta.

Työnkuvaa kartoittavien kysymysten oli tarkoitus selvittää mitä työ käytännössä on, alan asiantuntijoiden kuvailemana. Kysyttiin myös työn hyvistä ja huonoista puolista, sekä mikä heitä motivoi työssään.

Kohdassa ”Työssä tarvittavat taidot” selvitettiin mitä työhön liittyviä taitoja haastateltava on oppinut käytännössä työtä tekemällä ja miten hän ylläpitää näitä opittuja taitoja ja missä työnsä osa-alueessa haastateltava kokee, että hänellä olisi vielä varaa parantaa.

Viimeisen kysymyksen tarkoitus oli kerätä asiantuntijan neuvoja tulevaisuuden sijoitusneuvojille.

3.2 Haastatteluprosessi

Kyselylomakkeen valmistuttua ennalta tiedossa oleviin potentiaalsiin haastateltava ehdokkasiin otettiin yhteys puhelimitse ja keskusteltiin mahdollisuudesta sähköpostitse tehtävään lomakehaastatteluun. Haastatteluehdokkaille kerrottiin, että lomakehaastattelu on osana opinnäytetyötä, jonka aihe on osaaminen sijoituspalvelualalla. Ehdokkaille kerrottiin myös muutamalla esimerkillä mitä haastattelu pitää sisällään ja mitä sen on tarkoitus tutkia.

Kun potentiaalinen haastateltava ehdokas suostui haastatteluun, hänelle annettiin suullisesti lomakkeen täyttöohjeet ja hänen kanssaan sovittiin määräaika, johon mennessä lomake tulisi viimeistään olla palautettuna. Määräaikaan vaikutti pääasiassa haastateltavan oma aikataulu.

Haastateltavalle lähetettiin puhelun jälkeen tämän opinnäytetyön liitteenä oleva Microsoft Word dokumentti ”sähköpostihaastattelu.docx”. Haastattelun tulosten autenttisuuden säilyttämiseksi ja mahdollisimman todenmukaisten vastauksien saamiseksi, päätettiin yhdessä haastateltavien kanssa, että haastatteluhenkilöt pysyvät anonyymeinä.

3.3 Haastateltavien esittely

Haastateltavien aikaisemmat opinnot olivat pääosin keskittyneet kaupan alalle. Haastatteluissa selvisi, että aikaisempi koulutustausta ja koulutus-taso vaihteli. Haastateltavilla oli joko alalle olennaisia ammatti-, ammatti-korkea tai yliopistutkintoja. Kaikilla haastateltavilla oli olennaisesti suoritettuna APV1 ja APV2.

Haastateltavien aikaisemmat työtehtävät sisälsivät pääosin myyntiä ja/tai asiakaspalvelutehtäviä. Sijoitusneuvojan ammatissa kaikki haastateltavat olivat toimineet yli viisi vuotta.

Ihmisten kanssa työskentely ja kiinnostus talouselämää kohtaan oli selkeä yhdistävä tekijä, siinä kuinka haastateltavat alun perin alalle päätyivät

”Pidän ihmisten kanssa toimimisesta ja neuvontatyöstä. Näen alan kiinnostava ja hyödyllisenä myös oman varallisuuden kasvattamisessa ja hoitamisessa.”

3.4 Työnkuvaa kartoittavat kysymykset

Työ oli haastateltavien mukaan omin sanoin kuvailtuna asiakkaiden kohtaamista kasvotusten, sekä puhelimesta. Olennaista on myös kuunteleminen, keskusteleminen ja asiakkaille parhaiden sijoitusmahdollisuuksien tunnistaminen ja tarjoaminen.

Työnsä parhaaksi puoleksi haastateltavat mainitsivat asiakkaiden kanssa toimimisen ja hyvät ansaitsemismahdollisuudet. Työ huonoista puolista nousi selkeästi esiin sääntelyn liiallisuus.

”Compliance, eli sääntely on paisunut liikaa. Tämä varmasti kehittyy, kun tekniikka auttaa ja asia vakiintuu, mutta se on ollut kasvavaa 2009 vuodesta.”

Haastattelijoiden mukaan työssä motivoivia asioita olivat asiakkaiden tyytyväisyys sekä henkisen, että taloudellisen pääoman kasvattaminen.

”Kun näkee asiakkaiden tyytyväisyyden, joka heijastuu samalla suoraan myös omaan tilipussiin.”

3.5 Työssä tarvittavia taitoja kartoittavat kysymykset

Kyky kohdata ja työskennellä hyvin erilaisten ihmisten kanssa ja taito keskustella heidän kanssaan samalla aaltopituudella nousee haastatteluissa tärkeään rooliin.

Ammattiosaamistaan haastateltavat pitävät yllä sääntelyn edellyttämiä säännöllisiä verkkotestejä. Haastatteluun vastanneet kertoivat myös seuraavan työajan ulkopuolella aktiivisesti sijoitus- ja talousmaailman muutoksia.

Kehityskohdissa keskeiset teemat liittyivät suurimmilta osin täsmällisyyteen ja tavoitekeskeisyyteen. Eräs haastateltavista mainitsi myös, että hänellä on parannettava asioiden loppuun viemisessä. Yhteenvetona haastateltavilla oli tämän suhteen kullakin omat kehittämiskohteensa.

3.6 Neuvoja tulevaisuuden sijoitusneuvojalle

Yksi haastateltava henkilö kiteytti haastatteluissa tulleiden ammattilaisten ajatukset hyvin yhteen:

”Tämä ala ei ole 100 m sprintti vaan maraton. Pikavoittoja omaan tilipussiin ei ole tarjolla, jos alalla aiot pitkään pysyä. Se vaatii kärsivällisyyttä ja sitä, että ajattelee, mikä on asiakkaalle oikeasti parasta vaikkei se konkretisoituisi heti omaan tilipussiin. harhaanjohtamisella on lyhyet jäljet. Sinun pitää olla oikeasti kiinnostunut sijoitusmaailmasta ja siihen liittyvistä asioista, jotta jaksat omaksua sen valtavan tietomäärän mitä tämä työ vaatii, jotta voit kehittyä hyväksi työssäsi. Jos jokaisen artikkelin luku ja kurssikäppyrän seuraaminen on kamalaa pakkopullaa, et opi niistä mitään etkä voi myös ammattimaisesti silloin neuvoa ja auttaa asiakastasi.”

3.7 Yhteenveto

Haastattelussa nousee esiin selkeitä teemoja. Ihmisten kanssa työskentely, asiakkuuksien hoitaminen ja vuorovaikuttaminen ovat suuressa roolissa sijoitusneuvojan työssä. Näihin liittyy palveluammattissa myös olennaisesti myynti, jota myös käsitellään seuraavassa luvussa.

4 SIOITUSPALVELUALALLA VAADITTAVAT KESKEISET TAIDOT

Luvun 3. esille nousseita taitoja voidaan käsitellä monesta eri näkökulmasta. Tässä luvussa tarkastellaan vuorovaikuttamisen, asiakkuuksien ja asiakaspalvelun sekä myynnin peruslähtökohtia.

4.1 Vuorovaikuttaminen

Haastatellut sijoitusneuvojat pitivät vuorovaikuttamista ja erilaisten ihmisten kohtaamista erittäin tärkeänä taitona työssään.

Vuorovaikutus on laaja-alainen käsite, joka sisältää yksöiden, yhteisöjen, kulttuurien ja organisaatioiden välistä vuorovaikutusta. Vuorovaikutus voi olla yhteistyötä, valtaa tai vallankäyttöä tai sosiaalisesti jaettuja sopimuksia ja sääntörakennelmia. Vuorovaikuttamiseen liittyviä termejä on useita. Nykyään puhutaan muun muassa yhteistyöstä, asiakaslähtöisyydestä, verkostoitumisesta, dialogisuudesta, voimaantumisesta tai moniammatillisuudesta, mutta aina ei ole helppoa jäsentää, mitä nämä työtapoihin viittaavat vuorovaikutusta kuvaavat termit pitävät sisällään. (Mönkkönen, 2007, s. 15)

Auttajakeskeiselle vuorovaikuttamiselle on omat paikkansa, sillä ihmiselämässä on usein tilanteita, joissa hän syystä taikka toisesta tarvitsee ulkopuolisen asiantuntemusta tai apua kyetäkseen esimerkiksi tekemään tiettyjä päätöksiä. Joissakin asiakastilanteissa tällainen roolitus on välttämätöntä tai itsestäänselvyys. (Mönkkönen, 2007, s. 52)

Sijoitusneuvojan ja asiakkaan vuorovaikutustilannetta voisi verrata lääkäripotilas-suhteeseen. Lääkärin lailla, sijoitusneuvojan tehtävänä on identifioida asiakkaan ongelma ja löytää hänelle paras mahdollinen ratkaisu identifioituun ongelmaan.

Sijoitusneuvojankin työssä olennainen asiakaskeskeisen ajattelun näkökulma syntyi alun perin Yhdysvalloissa 1930-luvulla. Ensimmäistä kertaa ihmissuhdetyössä sen otti käyttöön humanistisen psykologian edustaja Carl Roger. Asiakaskeskeisellä ajattelulla tarkoitetaan asiakkaan tarpeista lähtevää ja asiakkaan tilanteeseen perustuvaa orientaatiota. Asiakaskeskeisessä ajattelussa nostetaan erityisesti esille asiakkaan oma näkökulma, asiakkaan kunnioittaminen ja hänen tarpeidensa huomioiminen. Suomessa asiakaskeskeinen ajattelu alkoi tulla vahvasti esiin vasta 1990-luvulla. (Mönkkönen, 2007, s. 63)

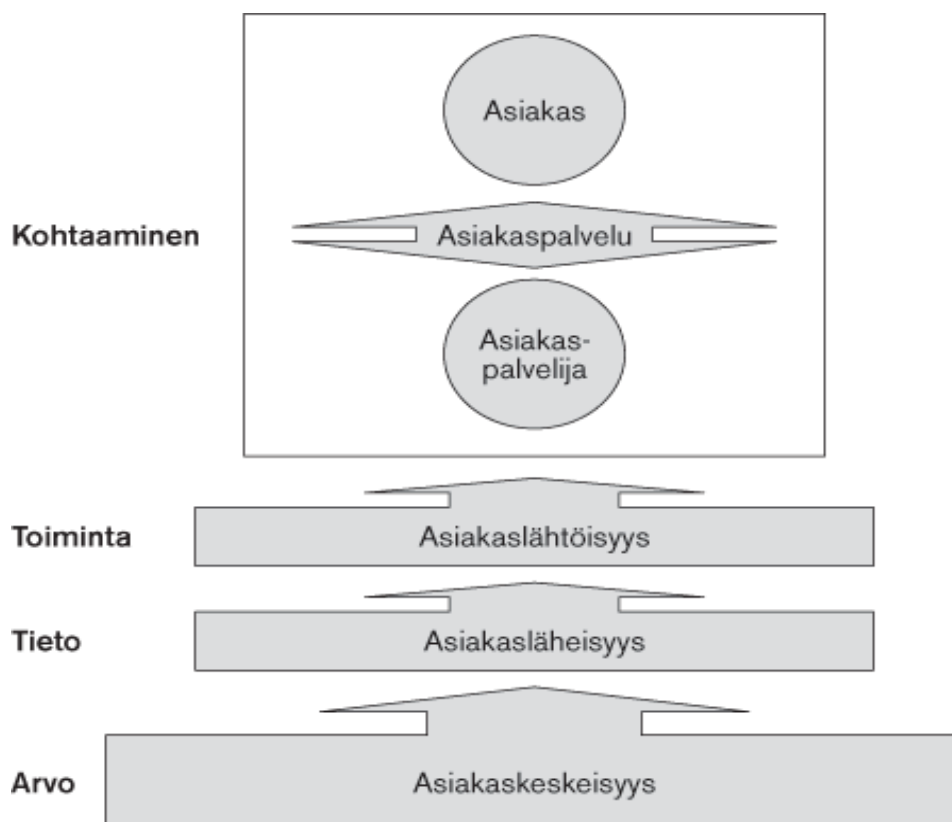
Asiakaskeskeinen ajattelu ei ole välttämättä täysin ongelmatonta. Väärin ymmärrettynä se on johtanut työntekijän liialliseen neutraalisuuteen asiakaspalvelutilanteissa. On tärkeää erottaa toisistaan markkinoiden ja hallinnon käyttämä käsite ”palvelu” ihmisten välisestä vuorovaikutuksesta.

Palvelusta puhuttaessa sana asiakaslähtöisyys sopii hyvin, sillä käsite sisältää ajatuksen, että palvelun antaja pyrkii ottamaan asiakkaan tarpeet mahdollisimman hyvin huomioon, mutta asiakkaan tarpeet eivät itsessään riitä ratkaisemaan palvelun antamisen ehtoja. Vuorovaikutuksesta puhuttaessa ei ole syytä, eikä edes voida edetä pelkästään toisen ehdoilla. (Mönkkönen, 2007, s. 64)

4.2 Asiakkuudet ja asiakaspalvelu

Yrityksen elinehtona ja toiminnan edellytyksenä on ostava ja maksava asiakas. Tuotteita tai palveluita myyvän yrityksen on osattava käsitellä asiakkuuksia. Yritys hyötyy, kun asiakas hyötyy. Tyytyväinen asiakas ostaa uudelleen, mikä mahdollistaa sen, että yrityksen toiminta jatkuu. Myyjä ja ostaja -asetelman sijaan, nykyaikana korostuu suuresti yrityksen ja asiakkaan kumppanuussuhde. Asiakaskeskeinen ajattelu ei ole tulevaisuudessa enää vaihtoehto, vaan edellytys terveelle yritystoiminnalle. Informaatioyhteiskunnan kehittyessä asiakas on yhä vaativampi, uskottomampi ja kriittisempi kuin aiemmin. Asiakas vaatii halpaa hintaa, sekä laadukasta asiakaspalvelua. Näiden kahden yhtälöön vastaaminen nykymaailmassa on todella haasteellista, koska yrityksen jatkuvuuden edellytys on aina voiton tuottaminen. (Aarnikoivu, 2005, ss. 13-14)

Asiakaspalvelu on asiakkaan ja asiakaspalvelijan välinen kohtaaminen, jossa asiakaspalvelija antaa muodon yrityksen arvoille ja luo henkilökohtaista suhdetta asiakkaaseen. Asiakaspalvelu on rajapinta, jossa asiakas ja asiakaspalvelija koko yrityksen edustajana kohtaavat. Tähän kohtaamiseen vaikuttaa se, kuinka asiakaslähtöistä toimintaa esimerkiksi yrityksen palvelu- ja tuotetasolla tai henkilöstöosaston vastuulla olevassa rekrytoinnissa harjoitetaan. Asiakaslähtöisyyden toteutuminen edellyttää asiakaskeskeisyyden arvoon sitoutumista yritykseltä. Asiakaslähtöisyyden edellytyksenä on myös asiakasläheisyys ja sen toteutuminen, joka lähtee myös asiakaskeskeisyyden perusajatukselta. Asiakasläheisyys tarkoittaa yrityksellä olevaa asiakkaita koskevaa tietopääomaa, jota yritys haalii monipuolisia tiedonkeruukanavia hyväksi käyttäen. Asiakaspalvelun murros tarkoittaa asiakaspalvelunäkökulman laajentumista yrityksen joka toiminnan osaluueeseen. (Aarnikoivu, 2005, s. 16)

Kuva 2. Keskeiset käsitteet (Aarnikoivu, 2005, s. 17).

Hyvän palvelun tai palvelukokemuksen olennainen osa on asiakkaan ajatukset ja hänen kokema luottamus yritystä kohtaan. Miten yhä vaativammille asiakkaille sitten herätetään luottamusta ja synnytetään luottamussuhde? Luottamus syntyy teoista, kuten maine ja laatu. Asiakaspalvelijalla on merkittävä vaikutus yrityksen luotettavuuskuvaan imagon välittämisen vaikutuksen takia. Jos asiakaspalvelija herättää asiakkaassa luottamuksen, koskee tämä luottamus koko yritystä. Luotettavuus syntyy asiakaspalvelijan toimista käytännössä. Ammattitaito ja asennoituminen ovat olennainen osa luotettavuuskuvan syntymistä. Kun asiakaspalvelija tietää mitä hän tekee, hän esiintyy varmana ja osoittaa asiantuntemusta ja aitoa asiakaspalveluasennetta, jossa: kunnioitus, ystävällisyys, empatia ja vaivan näkö asiakasta kohtaa herättää asiakkaassa luottamuksen tunteen. (Aarnikoivu, 2005, s. 82)

Hyvän palveluelämyksen synnyttäminen ei vaadi suuria tekoja. Välttämättä itse tuote/palvelu ei tee ostotapahtumasta elämystä, vaan nimenomaan tuotteen/palvelun ympärillä näkyvät lisäpalvelut, joihin myös asiakaspalvelu kuuluu olennaisesti. Positiivisen ja mieleenpainuvan palveluelämyksen synnyttämisessä pienet asiat nousevat esille. Se, että asiakaspalvelija näkee aidosti vaivaa palvellakseen asiakasta, näkyy positiivisesti lopputuloksessa. Tervehtiminen, kiitokset, ”small talk”, joustava ja nopea palvelu sekä asiakaspalvelijan positiivisuus ja iloisuus synnyttävät palveluelämyksiä. (Aarnikoivu, 2005, s. 86)

4.3 Myynti

Myynti on vaihtoa kahden tai useamman osapuolen välillä, jossa ostaja vastaanottaa aineellista tai aineettomia tuotteita, palveluita rahaa tai joissain tapauksissa muita omaisuuseriä vastaan. Myynti voi myös tarkoittaa sopimusta, jonka ostaja ja myyjä tekevät arvopaperin hinnasta. Kontekstista riippumatta myynti on olennaisesti tuotteen tai palvelun ostajan ja myyjän välinen sopimus. (Twin, 2020)

Myyntin toteuttamiseksi sekä myyjän, että ostajan on oltava tarpeeksi päteviä kaupan toteuttamiseksi. Heidän tulee myös olla yhtä mieltä kaupan ehdoista. Tarjottavan tuotteen tai palvelun on oltava saatavilla sopimuksen mukaisesti ja myyjän vastuulla on siirtää tuote tai palvelu ostajalle. Jos tuote tai palvelu siirtyy henkilöltä toiselle ilman kompensatiota, katsotaan silloin, että kyseessä ei ole myyntitilanne vaan lahja tai lahjoitus ja tällä on omat veroseuraamuksensa. (Twin, 2020)

Joka päivä miljoonat ihmiset osallistuvat lukemattomiin myyntitilanteisiin ympäri maailmaa. Tämä luo jatkuvan omaisuuden virtaamisen ja muodostaa niihin liittyvien talouksien selkärangan. Tavaroiden ja palveluiden myynti vähittäismarkkinoilla on yleisempi myyntitapahtuma. Sijoitusvälineiden myyntiä rahoitusmarkkinoilla pidetään erittäin tärkeänä osana taloutta arvopaperipörssinä. Rahoitusmarkkinoilla myynti on myyjän ja ostajan välinen sopimus tietyn arvopaperin hinnasta. (Twin, 2020)

Myynti voidaan toteuttaa osana liiketoimintaa esimerkiksi päivittäistavarakaupoissa. Yksityishenkilöltä toiselle ostettuja tavaroita pidetään yksilöiden välisenä myyntinä, kun taas esimerkiksi henkilökohtaisen ajoneuvon ostaminen autokaupasta edustaa myyntiä yksityishenkilön ja yrityksen välillä. Myynti voidaan toteuttaa myös yritysten välillä, esimerkiksi kun yksi raaka-ainetoimittaja myy saatavilla olevia materiaaleja yritykselle, joka käyttää näitä materiaaleja tuotteidensa valmistukseen. (Twin, 2020)

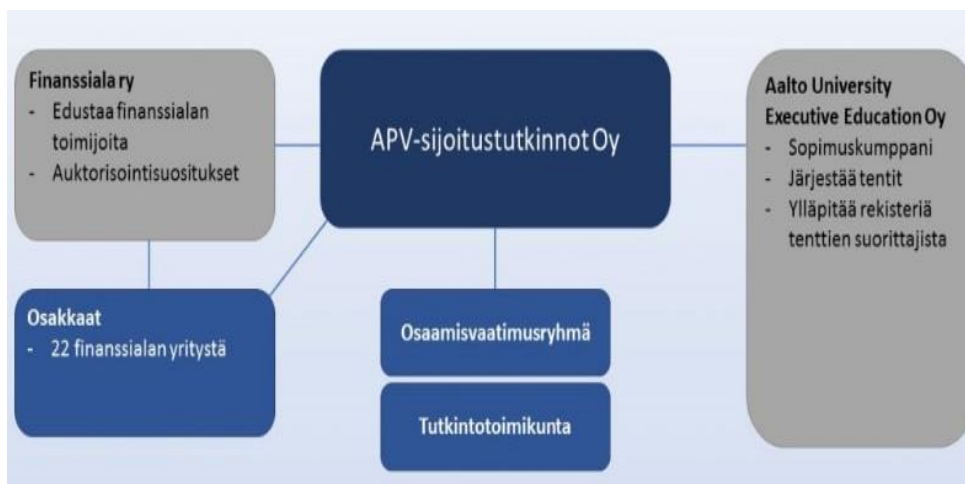
5 SIOITUSALALLE KOULUTTAUTUMINEN

Tässä luvussa tutustutaan sijoitusalan sijoitusalan tutkintoihin ja niihin liittyviä koulutuksiin, sekä koulutuksien ja tutkinnon suorittamiseen liittyviä hallinnollisia organisaatioita ja niiden sidosryhmiä.

5.1 APV-Sijoitustutkinnot Oy

Suomessa yksi merkittävimmistä sijoituspalveluosaamisen kehittäjistä on APV-Sijoitustutkinnot oy. Se järjestää sijoitustutkintoja yhdessä Aalto University Executive Educationin kanssa. Tutkintojen tarkoitus on yhtenäistää ja varmistaa sijoituspalvelutehtävissä vaadittava osaaminen. (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020)

Yhtiö toimii yhteistyössä Aalto EE:n ja Finanssiala ry:n kanssa. Sen omistavat suuret pankkiryhvät esim. Nordea, Danske Bank ja Osuuspankki, sekä joukko pienempiä sijoituspalveluyrityksiä. Osakkaita on yhteensä 22. (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020)

Kuva 3. Sidosryhmät (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020).

Osaamisvaatimusryhmän tehtävä on vastata tukintojen sisällöstä, kokeiden oikaisuvaatimuksista, tutkintojen päivittämisestä kahdesti vuodessa sekä tutkintojen ajantasaisuudesta. (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020)

Tutkintotoimikunta vastaa ja ylläpitää tutkintojärjestelmän toimintaa ja sen tehtävä on hyväksyä tutkinnon päivittäminen kahdesti vuodessa. Tutkintotoimikunnan kokoonpano koostuu APV-sijoitustutkintojen, Aalto-yliopiston, Aalto EE:n, Finanssiala ry:n, varainhoitoyhtiöiden sekä muiden merkittävien finanssialan instituutioiden sekä finanssivalvonnan edustajista. (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020)

APV-sijoitustutkinnot Oy:n toimitusjohtajana ja hallituksen sihteerinä toimii Markku Savikko. (APV-sijoitustutkinnot Oy, 2020)

5.2 Finanssiala ry

Finanssiala ry on toimialajärjestö, jonka tehtävä on edustaa valtaosaa Suomessa toimivista pankeista, rahoitusyhtiöistä, vakuutusyhtiöistä, sijoitusrahastoyhtiöistä, arvopaperivälittäjistä ja finanssialan työnantajista. FA:han kuuluu 330 jäsenyhteisöä, ja niiden palveluksessa työskentelee noin 36 000 työntekijää. Vuonna 2020 suurimpia jäsenmaksujen maksajia ovat OP Ryhmä, Nordea, LähiTapiola-ryhmä ja Danske Bank – Konserni. (Finanssiala, 2020)

Finanssiala ry suosittelee, että kaikki sijoituspalvelualan yritysten henkilöstöstä sijoituspalvelutehtävissä toimivat henkilöt suorittavat

Sijoituspalvelututkinnon (APV1). Tutkinnon suorittaminen tarjoaa sääntelyn mukaisen arvioinnin henkilöstön tietämyksestä ja pätevyydestä (Aaltoee, 2020)

5.3 Sijoituspalvelualan tutkinto (APV 1)

Sijoituspalvelututkinnon tarkoitus on luoda kattavan yleiskuvan sijoituspalvelualasta. Tutkinnon vaatimustaso on monipuolinen ja siinä käydään perusteet läpi kaikilta keskeisiltä osa-alueilta. Sijoituspalvelututkinto on alan yritysten tunnustama ja arvostettu tapa osoittaa sijoituspalvelutehtävissä vaadittava tiedollinen osaaminen. (Apvtutkinnot, 2020)

Tutkintoon kuuluu neljä aihealuetta, jotka kaikki suoritetaan saman aikaisesti. Hyväksytty suoritus edellyttää perustietojen osaamista kaikilta aihealueilta. (Apvtutkinnot, 2020)

Aihealueet ovat:

1. Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio
2. Sijoituskohteet ja sijoittaminen
3. Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet
4. Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet (Apvtutkinnot, 2020)

Tutkinto on tarkoitettu kaikille sijoituspalveluyrityksissä, vakuutusyhtiöissä ja pankeissa sijoituspalvelujen asiakaspalvelutehtävissä toimiville työntekijöille. Sen voivat myös suorittaa henkilöt, jotka haluavat saada hyvän yleiskuvan arvopaperimarkkinoiden tuotteista, toiminnasta ja palveluista tai jotka ovat kiinnostuneita toimimaan tulevaisuudessa sijoituspalvelualalla. (Aaltoee, 2020)

Sijoituspalvelualan tutkintojärjestelmän toiminnasta vastaa sijoituspalvelujen tutkintotoimikunta, jonka tehtävä on myös pitää ajan tasalla ja vahvistaa kulloinkin voimassa olevia osaamisvaatimuksia, jotka löytyvät aaltoee.fi nettisivuilta sijoituspalvelualan tutkinnot osiosta. (Aaltoee, 2020)

Sijoituspalvelututkinto on laajuudeltaan 12 opintopistettä. Sijoituspalvelututkintojen osaamisvaatimukset päivittyvät aalto yliopiston nettisivuille kaksi kertaa vuodessa: 1. tammikuuta ja 1. heinäkuuta. uudet osaamisvaatimukset julkaistaan noin kaksi kuukautta ennen niiden voimaan tuloa. (Aaltoee, 2020)

5.4 Finanssiala ry:n asettamat tavoitteet sijoituspalvelualan tutkinnoille

Seuraavat Finanssiala ry:n asettamat vaatimukset ovat ilmoitettu olevan voimassa 1.1.2020 – toistaiseksi. (Aalottee, 2020)

Finanssialla työskentelevien yritysten tulee varmistaa, että yrityksen tarjoamista sijoituspalveluista, sijoitustuotteista tai oheispalveluista tietoa antavalla ja sijoitusneuvontaa tarjoavalla henkilöstöllä on tarvittava tietämys ja pätevyys, jotta he ymmärtävät yritysten suosittelmien ja tarjoamien sijoitustuotteiden asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut, maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut. (Aalottee pdf, 2020, ss. 2-3)

Sijoituspalvelualalla toimivien tulee ymmärtää suosittelmiensa ja tarjoamien sijoitustuotteiden pääpiirteet, mahdollisuudet, ominaisuudet ja riskit, sekä kaikki yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. On oltava erityisen huolellinen silloin kun annetaan neuvoja monimutkaisempiin tuotteisiin liittyen. Alalla toimivien tulee täyttää yrityksille asetetut velvoitteet, jotka koskevat vaatimuksia soveltuvuuteen ja kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat, niiden sijoitustuotteiden hinnoitteluun ja arvoon, joita suositellaan ja tarjotaan asiakkaille (Aalottee pdf, 2020, ss. 2-3)

Sijoituspalvelualan toimijan arvioituaan asiakkaalta saadut tiedot ja otettuaan huomioon muutokset, joita on voinut tapahtua tietojen keräämisen jälkeen, ymmärtävät, miltä osin yrityksen tarjoama sijoitustuote ei välttämättä ole asiakkaalleen sopiva. Sijoituspalvelualalla työskentelevät ymmärtävät salkunhoitoon liittyvät perusperiaatteet, kuten hajautuksen vaikuttamisen yksittäisen sijoitusvaihtoehtojen osalta. He hallitsevat perustietämyksen niiden sijoitustuotteiden arvotusperiaatteista, joista he antavat tietoa. Rahanpesuun ja markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ymmärrys tulee myös olla hallussa. (Aalottee pdf, 2020, ss. 2-3)

Alalla toimivien on ymmärrettävä ero tuottohistorian ja tulevasuutta koskevien tuotto-odotusten välillä sekä ennusteiden rajoitteet he voivat arvioida tietoa, kuten avaintietoesitteitä, tilinpäätöksiä, taloudellisia tietoja, esitteitä, jotka liittyvät asiakkaille suositeltujen tai tarjottujen tyyppisiin sijoitustuotteisiin. He ymmärtävät erilaisia markkinarakenteita, jotka koskevat asiakkaille suositeltuja tai tarjottuja sijoitustuotteita, sekä näiden sijoitustuotteiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon ja ymmärtävät talouslukujen ja maailmanlaajuisten/alueellisten/kansallisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden vaikutukset sijoitustuotteiden arvoon, joita asiakkaille tarjotaan tai suositellaan. (Aalottee pdf, 2020, ss. 2-3)

5.5 Sijoituspalvelututkinnon rakenne ja osaamisen vaatimustaso

Seuraavilla sivuilla nähtävät kuvat havainnollistavat sijoituspalvelututkinnon rakennetta ja siihen liittyvien aihealueiden vaadittavaa osaamistasoa.

Kunkin aihealueen osalta materiaalin kokoluokka ja painoarvoa on kuvattu seuraavilla sivuilla olevissa osaamisvaatimistaulukoissa arvoilla suuri / pieni. Kokoluokaltaan ja painoarvoltaan suuremmissa osa-alueissa on todennäköisesti enemmän kysymyksiä kuin pienemmiksi määritetyillä. Määrittelyn tarkoituksena on havainnollistaa ja helpottaa osallistujan valmistautumista tutkinnon suorittamiseen. (Aalotee pdf, 2020, ss. 4-5)

Sijoituspalvelualan tutkintojen eri osa-alueilla vaadittavan osaamisen taso määritellään seuraavasti:

A-tason tehtävien tarkoitus on mitata suorittajan syvempää osaamista annetulla aihealueella. Tehtävien ratkaisemiseksi suorittajan tulee pystyä jäsentämään ongelma pienempiin alakysymyksiin ja ratkaisemaan tehtävän ongelmat osissa, sekä kyetä tekemään oikeat johtopäätökset kokonaisuongelman ratkaisemiseksi.

B-tason tehtävillä mitataan suorittajan kykyä soveltaa kyseisen osa-alueen tietoja annettuihin ongelmiin. Tehtävä edellyttää eri teorioiden käyttökyyä tyypillisissä vaihtoehtotilanteissa.

C-tason tehtävien tarkoitus on mitata suorittajan ymmärrystä asioiden syy ja seuraussuhteista, toiminnasta ja muista vastaavista keskenäisistä vaikutuksista.

D-tasolla suorittajan edellytetään, että hän muistaa määritelmät ja käsitteet. Tällaiset tehtävät voivat kysyä jotain määritelmiä, määrättyjä käsitteitä, termiä tai yksittäistä faktaa. (Aalotee pdf, 2020, ss. 4-5)

5.6 APV1 osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain

Aalto EE:n verkkosivuillaan julkaisema sijoituspalvelututkinnon (APV1) opintovaatimusten osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain on ilmoitettu seuraavissa kuvissa.

Ensimmäisenä aihealueena ovat markkinat, talous ja taloudellinen informaatio.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kansantalous	C	Suuri	Pieni
- Peruskäsitteet			
- Taloudelliset järjestelmät			
II Kysyntä ja tarjonta määräävät hinnan	C	Pieni	Pieni
- Hinnanmuodostus			
- Kysyntä ja tarjonta			
- Joustot			
III Työmarkkinat ja tulopolitiikka	C	Pieni	Pieni
IV Rahoitusmarkkinoiden rakenne	B	Pieni	Suuri
- Rahamarkkinat			
- Joukkovelkakirjamarkkinat			
- Osakemarkkinat			
- Valuuttamarkkinat			
- Johdannaismarkkinat			
- Rahoituksen välittäjät, järjestöt, pankit, vakuutuslaitokset, valvonta			
- Sijoitusrahastot			
V Kansainvälinen talous	C	Pieni	Pieni
- Maailmantalous, Rahaliitto ja EU			
- Ulkomaankaupan merkitys			
- Yhteydet kv. markkinoihin			
VI Julkinen talous	C	Pieni	Pieni
- Valtion taloudellinen rooli			
- Kuinka julkinen valta puuttuu talouteen			
- Finanssi ja rahapolitiikan peruskäsitteet			
VII Kansantalouden kiertokulku	C	Pieni	Suuri
- Makrotalousteoria			
- Bruttokansantuote			
VIII Tuotannon kasvu ja elintaso	C	Pieni	Pieni
IX Suhdannevaihtelut	C	Pieni	Suuri
- Työttömyys			
- Inflaation selitykset			
- Inflaation vaikutukset rahoitusmarkkinoihin			
X Rahapolitiikka ja rahoitusmarkkinoiden integraatio	C	Pieni	Pieni
- Rahapolitiikan lähtökohdat			
- Euroalueen talouden ja rahoitusjärjestelmän rakenne			
- Rahapolitiikan toteuttaminen			
- EKP:n rahapolitiikan keinot ja vaikutukset rahoitusmarkkinoihin			
- Suomen Pankki eurojärjestelmässä			
XI Tilinpäätösanalyysin tausta	C	Pieni	Pieni
- Tilinpäätösanalyysin määritelmä			
- Tilinpäätösinformaation tarjoajat ja lainsäädäntö			
- Tilinpäätösanalyysin käyttäjät			
- Osakemarkkinoiden tuottama informaatio			
- Kansantaloudellinen informaatio			
XII Keskeisimmät tunnusluvut ja niiden tulkinta	C	Pieni	Pieni
- Kannattavuus			
- Vakavaraisuus			
- Maksuvalmius			
XIII Tilinpäätöstietojen hyödyntäminen	D	Pieni	Suuri
- Keskeiset tunnusluvut			
- Tilinpäätöstietojen yhteys osakkeiden tuottoihin			
- Erilaisten voittokäsitteiden näkyminen hinnoissa			
- Markkinoiden reagointi tilinpäätöstietojen julkaisemiseen			

Kuva 4. Osaamisvaatimukset 1, APV1 (Aalotee pdf, 2020, ss. 5-6).

Toinen aihealue käsittelee laajemmin sijoitustuotteita ja sijoittamista.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Rahoitusvälineet, ominaisuudet ja hinnoittelu	B	Suuri	Suuri
- Osakkeet			
- Joukkovelkakirjalainat			
- Optiot ja vaihtovelkakirjalainat			
- Johdannaiset			
- Strukturoidut tuotteet			
- Joukkorahoitus			
- Muut rahoitusvälineet			
- Muut sijoitustuotteet, sijoitus- ja henkivakuutus tuotteet			
II Sijoittamisen peruskäsitteet, osakesijoitukset	B	Suuri	Suuri
- Osakesijoittamisen peruskäsitteet			
- Tuotto, riski			
- Hajauttaminen			
- CAPM, oman pääoman tuotto vaatimus			
- Sijoitusstrategiat			
- Markkinoiden tehokkuus			
III Korkosijoitukset	B	Suuri	Suuri
- Raha- ja pääomamarkkinat			
- Instrumenttien hinnoittelu			
- Tuotto, riski ja likviditeetti			
- Riskimittarit			
- Suorat korkosijoitukset			
- Korkorahastot			
IV Yrityksen arvonmääritys	C	Pieni	Pieni
- Yrityksen arvonmäärittämisen tarve ja perusteet			
- Yleisesti käytetyt arvostusmallit			
- Pääoman tuotto vaatimus yrityksen arvonmäärityksessä			
V Sijoitusrahastot	B	Suuri	Suuri
- Toimintaperiaate			
- Rahastotyytit			
- Rahastoihin sijoittaminen			
- Rahastoyhtiön hallinto			
- Palkkiot			
- Rahastojen valvonta ja rahastolainsäädäntö			
- Rahastoinformaatio			
- Rahastojen verotuksen perusteet			
VI Salkunhoito	C	Pieni	Suuri
- Salkunhoitotyylit; aktiivinen/ passiivinen salkunhoito			
- Suhteellinen tuotto / absoluuttinen tuotto			
- Johdannaisten ja osakelainojen käyttö salkunhoidossa			
- Sijoitusrahastolain sijoitustoimintaa koskevat rajoitukset			
- Arvonlaskenta, arvonlaskennan erityiskysymykset, raportointi			

Kuva 5. Osaamisvaatimukset 2, APV1 (Aalottee pdf, 2020, ss. 8-9).

Kolmas aihealue pitää sisällään sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikkaa, sääntelyä ja yksityisoikeuden perusteet.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kauppa- ja varallisuus oikeuden perusteet	C	Suuri	Pieni
- Oikeusnormit, -subjektit, -toimet			
- Edustus ja edunvalvonta			
- Velka- ja maksusuhteet, vakuudet			
II Markkinapaikkojen sääntely	D	Pieni	Pieni
III Rahanpesu	B	Pieni	Suuri
- Asiakkaiden tunnistaminen			
- Rahanpesun tunnusmerkistö			
- Sisäpiirisäännökset			
- Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt			
- Rahanpesuun liittyvät menettelytavat			
- Rahanpesun valvonta			
IV Markkinoiden väärinkäyttö	C	Pieni	Suuri
- Sisäpiirin tiedon ja markkinoiden väärinkäyttö			
V Menettelytapasäännökset asiakassuhteissa	C	Suuri	Suuri
- Menettelytavat asiakassuhteissa			
- Salassapitovelvollisuus			
- Asiakkaan tunteminen			
- Vahingonkorvaus			
- Asiakasvarojen säilyttäminen			
- Sijoituspalveluiden markkinointi			
VI Sijoituspalveluyrityksen toiminta	D	Pieni	Pieni
- Yleiset säännökset			
- Sijoituspalveluyrityksen toiminta			
- Eettiset säännöt			
VII Vastuullinen sijoittaminen	C	Pieni	Suuri
- Vastuullisen sijoittamisen käsitteet ja lähestymistavat			

Kuva 6. Osaamisvaatimukset 3, APV1 (Aalotee pdf, 2020, s. 10).

Neljäs aihealue keskittyy sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteisiin.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Verotuksen pääpiirteet	B	Suuri	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöiden verotuksen pääpiirteet - Sijoitusten tuottojen verotus - Korkotulojen, rahastojen voitto-osuuksien, sekä vuokratuottojen verotus - Vakuutussijoitusten verotus - Luovutusvoittojen ja -tappioiden verotus - Korkovähennykset - Varainsiirtovero - Puun myyntitulojen verotuksen perusteet - Lahjoitusten ja perintöjen verotuksen perusteet - Verosuunnittelun perusteet 			
II Sijoittajan verosuunnittelu	C	Pieni	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitustoiminnan kulujen vähentäminen verotuksessa - Eläkevakuutusten ja sijoitusvakuutusten verotus - Perintö- ja lahjaverosuunnittelu - Ulkomaisten sijoitusten verotus - Verotusmenettely ja muutoksenhaku - Sijoittaminen elinkeinotoimintana ja sijoitustoiminta yhtiön kautta 			

Kuva 7. Osaamisvaatimukset 4, APV1 (Aalotee pdf, 2020, ss. 11-12).

5.7 Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2)

Sijoitusneuvojan tutkinto syventää rahoitusinstrumenttien ja rahoitusmarkkinoiden sekä sijoitustoiminnan verotuksen osaamista. Tutkinto on jatkoa sijoituspalvelututkinnolle. Tutkinnon suorittajilta edellytetään sijoituspalvelututkinnon perustiedot siihen liittyviltä aihealueilta. Sijoitusneuvojan tutkinnossa vaatimukset ovat osittain päällekkäisiä sijoituspalvelututkinnon vaatimuksien kanssa ja sen suorittajalta vaaditaan huomattavaa aihealueen tuntemusta. (Apvtutkinnot2, 2020)

Aihealueet ovat:

1. Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio
2. Sijoituskohteet ja sijoittaminen
3. Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet
4. Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet
5. Vakuutussäästäminen (Apvtutkinnot, 2020)

Kuten APV1, osaamisvaatimukset ovat kuvattuna aina tarkasti Aalto EE:n tutkintosivustolla. Sijoitusneuvojan tutkinto on tarkoitettu ensisijaisesti arvopaperimarkkinoilla vaativissa esimies-, asiakaspalvelu- ja valvontatehtävissä työskenteleville henkilöille, kuten asiakasyhteyksiä hoitaville sijoitusneuvoille ja omaisuuden hoitajille. Tyypillinen suorittaja toimii esimerkiksi omaisuudenhoitoyhtiössä tai yksityispankissa. (Apvtutkinnot2, 2020)

5.8 APV2 osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain

Aalto EE:n verkkosivuillaan julkaisema sijoitusneuvojan tutkinnon (APV2) opintovaatimusten osaamisvaatimukset aihealueittain ja osa-alueittain on ilmoitettu seuraavissa kuvissa.

Neljä ensimmäistä osa-aluetta ovat samat kuin APV1 mutta vaadittava taso, koko ja paino vaihtelevat.

Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kansantalous	B	Pieni	Pieni
- Peruskäsitteet			
- Taloudelliset järjestelmät			
II Kysyntä ja tarjonta määräävät hinnan	B	Pieni	Pieni
- Hinnanmuodostus			
- Kysyntä ja tarjonta			
III Työmarkkinat ja tulopoliittika	C	Pieni	Pieni
IV Rahoitusmarkkinoiden rakenne	A	Pieni	Suuri
- Rahamarkkinat			
- Joukkovelkakirjamarkkinat			
- Osakemarkkinat			
- Valuuttamarkkinat			
- Johdannaismarkkinat			
- Kaupan selvitys			
- Rahoituksen välittäjät, järjestöt, pankit, vakuutuslaitokset, valvonta			
- Sijoitusrahastot			
V Kansainvälinen talous	B	Pieni	Pieni
- Maailmantalous, Rahaliitto ja EU			
- Ulkomaankaupan merkitys			
- Yhteydet kv. markkinoihin			
VI Julkinen talous: veroja ja palveluja	C	Pieni	Pieni
- Valtion taloudellinen rooli			
- Kuinka julkinen valta puuttuu talouteen			
- Finanssi ja rahapolitiikan peruskäsitteet			
VII Kansantalouden kiertokulku	C	Pieni	Suuri
- Makrotalousteoria			
- Bruttokansantuote			
VIII Tuotannon kasvu ja elintaso	C	Pieni	Suuri
IX Suhdannevaihtelut	B	Pieni	Suuri
- Työttömyys			
- Inflaation selitykset			
- Inflaation vaikutukset rahoitusmarkkinoihin			
X Rahapolitiikka ja rahoitusmarkkinoiden integraatio	B	Pieni	Pieni
- Rahapolitiikan lähtökohdat			
- Euroalueen talouden ja rahoitusjärjestelmän rakenne			
- Rahapolitiikan toteuttaminen			
XI Tilinpäätösanalyysin tausta	B	Pieni	Suuri
- Tilinpäätösanalyysin määritelmä			
- Tilinpäätösinformaation tarjoajat ja lainsäädäntö			
- Tilinpäätösanalyysin käyttäjät			
- Osakemarkkinoiden tuottama informaatio			
- Kansantaloudellinen informaatio			
XII Tilinpäätöstietojen oikaiseminen	C	Pieni	Pieni
- Tuloslaskelman oikaisutoimenpiteet			
- Taseen oikaisutoimenpiteet			
XIII Keskeisimmät tunnusluvut ja niiden tulkinta	A	Suuri	Suuri
- Kannattavuus			
- Vakavaraisuus			
- Maksuvalmius			
XIV Rahavirtalaskelmat ja niiden tulkinta	D	Pieni	Pieni
- Kassavirtalaskelmat ja niiden pohjalta laaditut tunnusluvut ja tulkinta			
XV Tilinpäätöstietojen hyödyntäminen	A	Suuri	Suuri
- Keskeiset tunnusluvut			
- Tilinpäätöstietojen yhteys osakkeiden tuottoihin			
- EVA			
- Osaketuotot ennustava tilinpäätösvoittoja			
- Erilaisten voittokäsitteiden näkyminen hinnoissa			
- Markkinoinen reagointi tilinpäätöstietojen julkaisemiseen			
XVI Tunnuslukujen tilastollisesta analysoinnista	B	Pieni	Pieni
- Tunnuslukumuodon oletuksesta			
- Konkurssin ennustaminen ja luottokelpoisuus			
- Tunnuslukujen luokittelu			

Kuva 8. Osaamisvaatimukset 1, APV2 (Aalotee pdf2, 2020, ss. 5-6).

Sijoitustuotteet ja sijoittaminen.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Rahoitusvälineet, ominaisuudet ja hinnoittelu	A	Suuri	Suuri
- Osakkeet			
- Joukkovelkakirjalainat			
- Optiot ja vaihtovelkakirjalainat			
- Strukturoidut tuotteet			
- Muut rahoitusvälineet			
II Sijoittamisen peruskäsitteet, osakesijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Osakesijoittamisen peruskäsitteet			
- Tuotto, riski			
- Hajauttaminen			
- CAPM, oman pääoman tuottovaatimus			
- Sijoitusstrategiat			
- Markkinoiden tehokkuus			
III Johdannaisten perusteet	B	Pieni	Pieni
- Optioiden ja muiden johdannaisten peruskäsitteitä			
- Erilaiset johdannaistuotteet			
- Optioiden arvonmääritys			
- Futuurien arvoon vaikuttavat tekijät			
IV Johdannaisten käyttö	C	Pieni	Pieni
- Perusstrategiat			
- Riskienhallinta johdannaisilla			
V Korkosijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Raha- ja pääomamarkkinat			
- Instrumenttien hinnoittelu			
- Tuotto, riski ja likviditeetti			
- Riskimittarit			
- Suorat korkosijoitukset			
- Korkorahastot			
VI Yrityksen arvonmääritys	B	Pieni	Pieni
- Yrityksen arvonmäärittämisen tarve ja perusteet			
- Yleisesti käytetyt arvostusmallit			
- Pääoman tuottovaatimus yrityksen arvonmäärityksessä			
- Toimintaperiaate			
- Rahastotyypit			
- Rahastoihin sijoittaminen			
- Rahastoyhtiön hallinto			
- Palkkiot			
- Rahastojen valvonta ja rahastolainsäädäntö			
- Rahastoinformaatio			
VIII Salkunhoito	B	Pieni	Suuri
- Salkunhoitotyylit; aktiivinen/ passiivinen salkunhoito			
- Suhteellinen tuotto / absoluuttinen tuotto			
- Johdannaisten ja osakelainojen käyttö salkunhoidossa			
- Sijoitusrahastolain sijoitustoimintaa koskevat rajoitukset			
- Arvonlaskenta, arvonlaskennan erityiskysymykset, raportointi			

Kuva 9. Osaamisvaatimukset 2, APV2 (Aalotee pdf2, 2020, ss. 8-9).

Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kauppa- ja varallisuus oikeuden perusteet	B	Suuri	Pieni
- Oikeusnormit, -subjektit, -toimet			
- Edustus ja edunvalvonta			
- Velka- ja maksusuhteet, vakuudet			
- Vahingonkorvaus ja vakuutus			
II Markkinapaikkojen sääntely	C	Pieni	Pieni
III Rahanpesu	A	Pieni	Suuri
- Asiakkaiden tunnistaminen			
- Rahanpesun tunnusmerkistö			
- Sisäpiirisäännökset			
- Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt			
- Rahanpesuun liittyvät menettelytavat			
- Rahanpesun valvonta			
IV Markkinoiden väärinkäyttö	B	Pieni	Suuri
- Sisäpiirin tiedon ja markkinoiden väärinkäyttö			
V Menettelytapasäännökset asiakassuhteissa	B	Suuri	Suuri
- Menettelytavat asiakassuhteissa			
- Salassapitovelvollisuus			
- Asiakkaan tunteminen			
- Vahingonkorvaus			
- Asiakasvarojen säilyttäminen			
- Sijoituspalveluiden markkinointi			
VI Sijoituspalveluyrityksen toiminta	C	Suuri	Suuri
- Yleiset säännökset			
- Sijoituspalveluyrityksen toiminta			
- Tilinpäätös ja -tarkastus, vakavaraisuus ja riskit			
- Rangaistussäännökset			
- Eettiset säännöt			
VII Vastuullinen sijoittaminen	B	Pieni	Suuri
- Vastuullisen sijoittamisen käsitteet ja lähestymistavat			
- Vastuullisuuden yhteys tuottoon			

Kuva 10. Osaamisvaatimukset 3, APV2 (Aalotee pdf2, 2020, s. 10).

Sijoittajan verotus sekä, perhe- ja perintöoikeuden perusteet.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Verotuksen pääpiirteet	A	Suuri	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöiden verotuksen pääpiirteet - Sijoitusten tuottojen verotus - Korkotulojen, rahastojen voitto-osuuksien, sekä vuokratuottojen verotus - Vakuutussijoitusten verotus - Luovutusvoittojen ja -tappioiden verotus - Korkovähennykset - Varainsiirtovero - Puun myyntitulojen verotuksen perusteet - Lahjoitusten ja perintöjen verotuksen perusteet - Verosuunnittelun perusteet 			
II Sijoittajan verosuunnittelu	B	Suuri	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitustoiminnan kulujen vähentäminen verotuksessa - Perintö- ja lahjaverosuunnittelu - Ulkomaisten sijoitusten verotus - Verotusmenettely ja muutoksenhaku - Sijoittaminen elinkeinotoimintana ja sijoitustoiminta yhtiön kautta 			

Kuva 11. Osaamisvaatimukset 4, APV2 (Aalotee pdf2, 2020, s. 11).

Verrattavissa APV1 kokeisiin, huomataan, että Vakuutussäästäminen tulee uutena osa-alueena opiskeltavaksi APV2 koetta varten.

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Vakuutussäästämisen tuotteet ja sopimukset	A	Pieni	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitusvakuutukset - Henkivakuutukset - Muut vakuutussäästämisen tuotteet 			
II Vakuutussäästämisen menettelytavat	B	Pieni	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Vakuutustarpeiden arviointi - Vakuutussopimuksen elinkaari - Vakuutussopimuksen ehdot ja riskit vakuutuksenottajan näkökulmasta - Eturistiriitojen käsittely - Vakuutustarpeiden arviointi - Valitusten käsittely - Vakuutussäästämisen verotus - Vakuutustoiminnan eettiset normit 			
III Eläkejärjestelmän rakenne ja markkinat	B	Pieni	Pieni
<ul style="list-style-type: none"> - Eläkejärjestelmän rakenne - Lakisääteisen eläketurvan ja vapaaehtoisen eläkesäästämisen erot - Etuudet - Vakuutussäästämisen markkinat 			

Kuva 12. Osaamisvaatimukset 5, APV2 (Aalotee pdf2, 2020, ss. 11-12).

5.9 Kokeet

Sekä sijoituspalvelualan, että sijoitusneuvojan tutkinnon kokeissa on 100 monivalintakysymystä. Molempien tutkintojen kokeiden suoritus aika on kolme tuntia ja jokaiseen kysymykseen on vastattava. Ainoastaan oikeat vastaukset lasketaan. Vääristä vastauksista ei tule miinuspisteitä. Kokeen rakenne sekä osaamisvaatimukset vastaavat vastavuoroisesti hyväksytyttä ruotsin SwedSec-licens – tutkintoa. Koe on mahdollista suorittaa joko suomeksi tai ruotsiksi. (Aaltoee, 2020)

Seuraavissa kappaleissa käydään läpi APV1 ja APV2 kokeiden aihealueet, kysymysten määrät ja aihekohtaiset rajat läpipääsyyn. Tiedot ovat voimassa 1.1.2020 alkaen toistaiseksi.

APV1 kokeen läpäisemiseksi vaaditaan 60 % oikeita vastauksia. Tämän lisäksi kaikista aihealueista on saatava vähintään 50 % oikein. (Aaltoee, 2020)

Sijoituspalvelualan APV1 kokeiden aihealue osioita on neljä. Ensimmäisessä osiossa ”Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio” on 28 kysymystä. Toinen osio ”Sijoitustuotteet ja sijoittaminen” 40 kysymystä. Kolmantena ”Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet” jossa 16 kysymystä. Neljäs ja viimeinen ”Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet”, tässäkin 16 kysymystä. (Aaltoee, 2020)

Sijoitusneuvojan tutkinnon APV2 kokeiden aihealueita on viisi. Ensimmäinen ”Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio” jossa 20 kysymystä, tähän on annettu suoritusajaa 35min. Toisena aihealueena ”Sijoitustuotteet ja sijoittaminen” 26 kysymystä, suoritusajaa 40min. Kolmantena ”Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet” 20 kysymystä, suoritusajaa annettu 35min. Neljäntenä ”Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet” 20 kysymystä, 40min.

Viidentenä ”Vakuutussäästäminen” 14 kysymystä, suoritusajaa 30min. (Aaltoee, 2020)

APV2 kokeen läpäisemiseksi vaaditaan 50 % oikeita vastauksia. (Aaltoee, 2020)

Sijoitusneuvojan tutkinnon suorittaminen on mahdollista suorittaa myös osissa. Muutos on tullut voimaan vuoden alusta, ja muutoksen syynä on ollut Aalto EE:n saama palaute kokeen suorittaneilta. Saadakseen todistuksen hyväksytyttä tutkinnosta on kokeen suorittajan suoritettava viisi osiota hyväksytysti puolen vuoden sisään tutkintoon ilmoittautumisesta. (Aaltoee, 2020)

5.10 Suorittaminen ja hinnat

Molemmat kokeet suoritetaan digitaalisesti ja ne on mahdollista suorittaa eri tenttipisteissä vuoden ympäri niiden aukioloaikoina. Suoritusoikeus ostetaan Aalto EE:n verkkokaupasta. Aika kokeeseen varataan digitaalisesta järjestelmästä. (Aaltoee, 2020)

Kokeiden suorittamisen hinnat ovat vuonna 2020 seuraavat: Sijoituspalvelututkinto (APV1) 400 €(+alv), Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2) 700 €(+alv) ja Sijoitusneuvojan tutkinnot (APV2) yksittäiset aihealueet 200 € (+alv). (Aaltoee, 2020)

Vuoden 2020 kokeiden suorituspaikkakunnat ovat Helsinki, Raisio, Lappeenranta, Tampere, Vaasa, Iisalmi, Varkaus, Rovaniemi, Oulu ja Maarianhamina. Kokeet järjestetään pääosin kaupunkien kirjastojen tiloissa. Helsingissä kokeet järjestetään myös Aalto EE:n toimitiloissa ja poikkeuksena myös Maarianhaminan koepaikkana toimiva Öppna Högskolan. (Aaltoee, 2020)

Suorituspaikalle on saavutta viimeistään 15 minuuttia ennen varattua aikaa. Saavuttaessa on esitettävä kuvallinen henkilöllisyystodistus (ajokortti, passi tai henkilökortti)

Mikäli kokeeseen saapuva henkilö ei saavu ajallaan tai henkilöllä ei ole esittää pyydettyä henkilöllisyystodistusta hän menettää suorituskerran ja koe-maksua ei palauteta.

Kokeeseen saapuvalla henkilöllä tarvitsee olla mukanaan myös koodi, jonka hän on saanut sähköpostitse ajanvarauksen yhteydessä. Kantamukset (puhelin, laukku yms.), päällysvaatteet jätetään henkilökunnan osoittamaan paikkaan. Mikäli koe suoritetaan kirjastossa, on kokeen suorittajan huomioitava, että kirjastolla ei välttämättä ole vartioitua tilaa kantamuksille. Arvotavarat kannattaa siis jättää kotiin. (Aaltoee, 2020)

Kokeessa ei saa olla mukana muuta kuin henkilökunnan antama tabletti, jolla koe suoritetaan, muistitaulu kynällä varustettuna, sekä taskulaskin. Tabletille kirjaudutaan varausjärjestelmästä saadulla koodilla. (Aaltoee, 2020)

5.11 Valmennus

Valmentavia koulutuksia järjestävät Aalto EE:n verkkosivujen mukaan Arcada, Premium Group, Rastor-instituutti, Svenska handelshögskolan sekä Vaasan yliopisto.

Kun tarkastellaan esimerkkinä ammattikorkeakoulu Arcadan ja Rastor-instituutin APV1- ja APV2-koulutuksia huomaamme niissä selkeitä eroavaisuuksia. Tarkastellessamme näitä kahta koulutuksen järjestää huomaamme molempien keskittyvän verkkokoulutukseen. Arcada, sekä Rastor painottavat sivuillaan opiskelun helppoutta sekä joustavuutta verkossa suoritettuna. Molemmat painottavat nettisivuillaan videoluentoja, sekä tekstipohjaista materiaalia, kirjallisuuden sekä tehtävien muodossa. Arcadan tarjoamassa APV2-koulutukseen kuuluu myös yhdeksän Helsingissä järjestettävää lähiopetuspäivää. Näihin ei kuitenkaan sisälly kirjallisuutta vaan oppimateriaali on verkossa. Koulutus toteutetaan vain, jos riittävä määrä opiskelijoita ilmoittautuu koulutukseen. (Arcada Fortbildning APV1, 2020; Arcada Fortbildning APV2, 2020; Rastor-instituutti 2020; Rastor-instituutti APV2, 2020)

Osassa edellä mainittujen kurssien kohdalta on mahdollista saada myös opintopisteitä. Arcadan APV1 ja APV2 molemmat 10 op. Rastor-intituutin APV1 0 op ja APV2 18 op. (Arcada Fortbildning APV1, 2020; Arcada Fortbildning APV2, 2020; Rastor-instituutti 2020; Rastor-instituutti APV2, 2020)

Huomattavia eroja ovat myös ennalta määrätty hinnat ja opiskeluoikeuden ajallinen pituus. Koulutuksien hinnoissa on useiden satojen eurojen eroja.

Taulukko 1. Opiskeluoikeuden pituus.

	APV1	APV2
Arcada	12kk	12kk
Rastor	4kk	6kk

(Arcada Fortbildning APV1, 2020; Arcada Fortbildning APV2, 2020; Rastor-instituutti 2020; Rastor-instituutti APV2, 2020)

Myös eri finanssialan yritykset (esim. pankit, yksityispankit, pankkiiriliikkeit) kouluttavat/tarjoavat opintomateriaalia työntekijöilleen APV1 ja APV2 kokeiden suorittamista varten. Näiden sopimus pohjaisten koulutuksien tarkemmat ehdot vaihtelevat yrityksittäin.

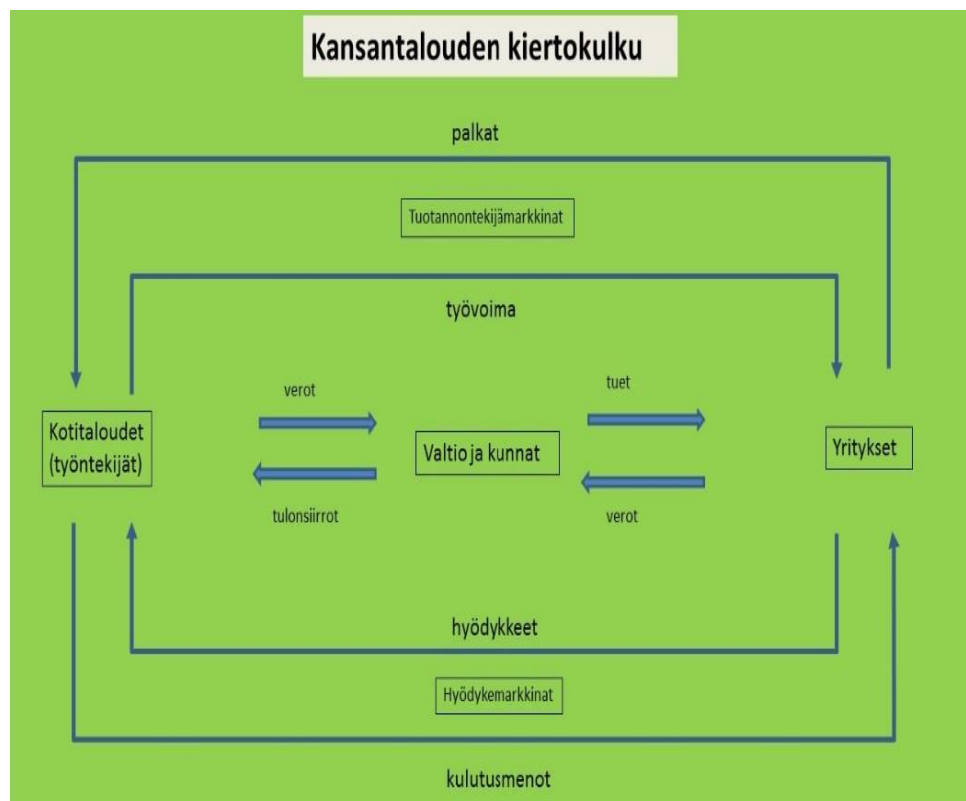
6 TIETOPOHJAA APV1 KOKEEN SUORITTAMISTA VARTEN

Kuten luvun 5. ”APV1 ja APV2 osaamisvaatimukset aihealueittain” -osioiden kuvista huomataan, aihealueet itsessään ovat laajat ja niihin liittyviä käsitteitä on paljon. Tässä luvussa tarkastellaan kutakin aihealuetta kokonaisuutena ja tarkoitus on antaa pintaraapaisu siitä mitä nämä käsitteet pitävät sisällään.

6.2 Markkinat, Talous ja taloudellinen informaatio

Taloustieteellinen käsite ”markkinat”, tarkoittaa järjestelyä, joka mahdollistaa ostajien ja myyjien kohtaamisen hyödykkeiden vaihtamiseksi ja niiden hintojen määräytymiseksi kysynnän ja tarjonnan perusteella. Markkinataloudessa hyödykkeiden hintojen määräytyminen on vapaan kysynnän ja tarjonnan säätelemää. (Pindyck & Rubinfeld, 2005. ss. 32-35)

Taloutta on hyvä tarkastella kansantalouden näkökulmasta. Kansantaloudella tarkoitetaan, kun tarkastellaan yhden maan ja yhteiskunnan taloutta. Suomen kansantalous koostuu kotitalouksien, yritysten ja julkisen sektorin eli valtion ja kuntien talouksista. Kysymyksessä on suuri joukko eri taloudellisia toimijoita, joiden välillä raha, hyödykkeet ja työ kulkevat. (Peda.net, 2015)

Kuva 13. Kansantalouden kiertokulku (Peda.net. 2015).

Kotitaloudet tarjoavat työvoimaa yrityksille sekä kunnille ja valtiolle. Tehdystä työstä kotitaloudet saavat palkkaa, josta kerätään verot kunnille ja valtiolle. Ylijäämä käytetään kuluihin. Näin tienatut varat palaavat kansantalouden kiertokulkuun saaden aikaan uutta työtä joko yrityksissä tai kuntien ja valtion toimesta. Työntekijät, eli kotitaloudet joutuvat kilpailemaan keskenään markkinataloudesta myymällä omaa työpanostaan yrityksille. Työntekijöiden asiakkaana ovat työntekijöitä palkkaavat yritykset ja kilpailukeinoina ovat hinta eli palkka sekä osaaminen eli ammattitaito. (Peda.net, 2015)

Yritysten tehtävänä on tuottaa hyödykkeitä kotitalouksille ja julkisen talouden sektoreille mahdollisimman tehokkaasti. Yritykset ostavat työvoimaa kotitalouksilta ja palveluita, sekä raaka-aineita toisilta yrityksiltä. (Peda.net, 2015)

Pankeilla on yritysten lisäksi tärkeä rooli kansantalouden kiertokulussa. Pankkien tehtävänä on ottaa vastaan talletuksia kotitalouksilta ja yrityksiltä, ja jakaa niitä eteenpäin lainoina toisille kotitalouksille ja yrityksille, jotka tarvitsevat rahaa investointeihin. Koska hankinnat ja investoinnit aikaansaavat uutta työtä ja luovat hyvinvointia, ne ovat kansantalouden näkökulmasta hyödyllisiä. (Peda.net, 2015)

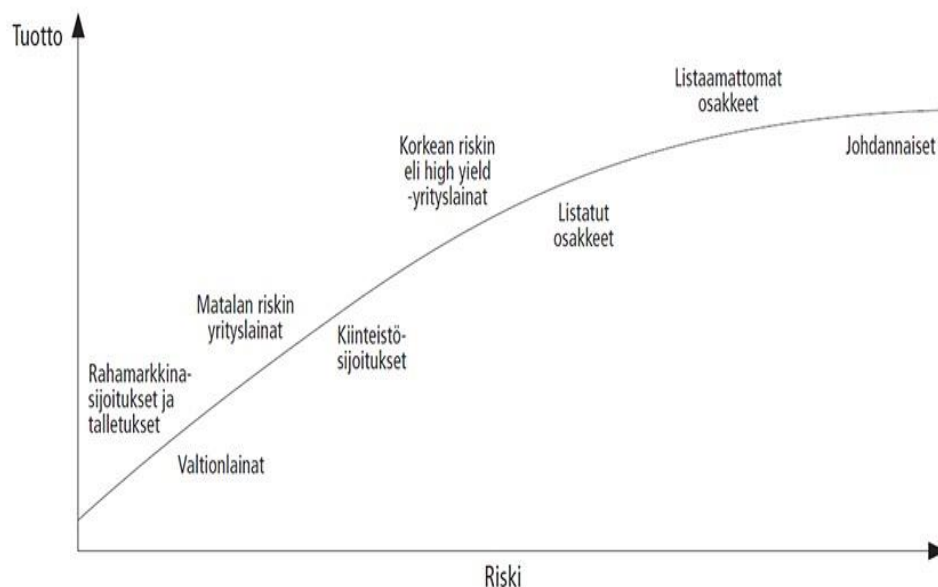
Julkisen talouden eli kuntien ja valtion tehtävänä on kerätä veroja kotitalouksilta ja yrityksiltä. Näitä kerättyjä verorahoja ohjataan yhteiskunnan olosuhteiden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Julkinen talous ylläpitää terveydenhuoltoa ja sairaaloita, huolehtii turvallisuudesta, tarjoaa koulutusta ja pitää huolta infrastruktuurista kuten energian jakelusta ja liikenneverkon toimivuudesta. Julkinen talous pyrkii verotuksen keinoin tasamaan köyhien ja rikkaiden välisiä tuloeroja ja takaamaan perustarpeet kaikille yhteiskunnan jäsenille, vaikka nämä eivät pystyisi myymään työpanostaan yrityksille ja tienaamaan elantoaan. Suomessa perustarpeista huolehditaan erilaisilla tulonsiirroilla, kuten työttömyyskorvauksilla, lapsilisillä, eläkkeillä ja tarjoamalla ilmaista terveydenhuoltoa ja koulutusta. (Peda.net, 2015)

6.3 Sijoituskohteet ja sijoittaminen

Sijoittaminen on monivaiheinen prosessi. Se alkaa sijoittajan lähtötilanteen tunnistamisella, josta siirrytään analysoimaan sijoittajan eri vaihtoehtoja ja niihin olennaisesti liittyvät tuotto- ja riskiodotukset. Prosessi päättyy sijoitusten onnistumisen arviointiin. Henkilökohtaisen sijoitussuunnitelman avulla sijoittaja yhdistää oman sijoitustilanteen sijoitusprosessin eri vaiheisiin. Onnistuneen sijoituspäätöksen lähtökohtana on sijoittajan henkilökohtaisen tilanteen tunnistaminen ja erityisesti oman riskinsietokyvyn ymmärtäminen. (Kallunki, 2007. s. 1)

Yleisimpiä sijoituskohteita ovat korkosijoitukset, osakesijoitukset pörssilistattuihin ja -listaamattomiin yrityksiin sekä kiinteistöinvestoinnit.

Hyödykkeet ja raaka-aineet voidaan myös luokitella sijoituskohteeksi, tosin ne ovat usein vain rajallisen sijoittajajoukon mielenkiinnon kohteena. Sijoituskohteena ovat myös erilaiset vaihtoehtoiset sijoitukset kuten absoluuttisen tuoton sijoitukset ja johdannaiset, sillä näillä kaikilla on omanlaisena riski/tuotto- suhde. Johdannaisia käytetään usein muiden sijoituskohdeiden suojauksessa osana kokonaisvaltaista sijoitusten riskienhallintaa. (Kallunki, 2007. s.60)

Kuva 14. Riski/tuotto asteikko (Kallunki, 2007, s. 60).

Sijoitusvälineillä tarkoitetaan tapoja tai keinoja toteuttaa sijoituskohteiden valintaa. Ne ovat perinteisesti jaettu välillisiin ja suoriin sijoituksiin. Välillisiä sijoituksia ovat esimerkiksi erilaiset rahastot, joiden avulla voidaan sijoittaa moniin erilaisiin sijoituskohteisiin. Tyypillisenä esimerkkinä välillisestä sijoittamisesta voidaan pitää myös vakuutuksia, joihin sisältyy verotuksellisia etuja. Suoria sijoituksia vuorostaan ovat esimerkiksi pörssiosakkeet, asuntosijoitukset tai joukkolainat. Sijoitusvälineenä voidaan pitää esimerkiksi vaihtovelkakirjaa, jonka avulla sijoittaja voi sijoittaa tietyn osan liikkeelle laskijan korkoa tuottavaan lainaan ja tietyn osan liikkeelle laskijan tarjoamaan osakkeeseen. (Kallunki, 2007, s. 60)

Nykyään on lukematon määrä erilaisia sijoituskohteita ja -välineitä. Tehdyt sijoitukset eroavat toisistaan eri omaisuuksien ja ennen kaikkea riski tuotto odotusten mukaan. Yleinen nyrkkisääntö on: Mitä suurempi tuotto-odotus sitä suurempi riski. Sijoittajan henkilökohtainen taloustilanne ja riskinsietokyky vaikuttavat hänen sijoitussalkkunsa sisältöön. (Kallunki, 2007, s. 60)

6.4 Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva sääntely ja yksityisoikeuden perusteet

6.4.1 Sääntely ja Finanssivalvonta

Perinteinen määritelmä sääntelystä on julkisen vallan pysyvää ja keskitettyä kontrollia yhteiskunnallisesti tärkeinä pidettyihin toimintoihin (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2014). Suomessa sääntelystä vastaa Finanssivalvonta. Finanssivalvonta on rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, joka valvoo muun muassa pankkien, vakuutus- ja eläkeyhtiöiden sekä muiden vakuusalojen, rahastoyhtiöiden, sijoituspalveluyrityksien ja pörssien toimintaa. Finanssivalvontaa rahoittaa 95 % valvottavat ja loput 5 % rahoituksesta tulee Suomen Pankilta. Hallinnollisesti finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä, mutta päätöksen teossaan se on itsenäinen. Finanssivalvonta työllistää noin 200 henkilöä ja sen toimipaikka on Helsinki. (Finanssivalvonta, 2020)

Finanssivalvonta ilmoittaa toimintansa tavoitteeksi finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottavien vakaan toiminnan sääntelyn. Finanssivalvonnan tavoite on myös vakuutettujen etujen turvaaminen ja yleisen luottamuksen säilyttäminen finanssimarkkinoiden toimintaa, sekä lisäksi finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla ja yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Nämä tehtävät on erikseen kirjattu lakiin Finanssivalvonnasta. (Finanssivalvonta, 2020)

Arvopaperitarjoukset ja muihin sijoitustuotteisiin liittyvät sijoittajanformaatio, listayhtiöiden tiedonantovelvollisuus sekä IFRS-tilinpäätökset kuuluvat olennaisesti Finanssivalvonnan valvottaviin kokonaisuuksiin pääomamarkkinoilla. Finanssivalvonta valvoo myös arvopaperimarkkinoiden kaupankäyntiä sekä siihen liittyvää raportointia ja tutkii myös mahdollisia arvopaperimarkkinoiden väärinkäytöksiä. (Finanssivalvonta, 2020)

Edellä mainittujen lisäksi Finanssivalvonnan tehtävä on valvoa finanssisektorin menettelytapoja ja muun muassa sijoituspalvelutarjoajien, vaihtoehtorahastojen ja rahastoyhtiöiden toimintaa. (Finanssivalvonta, 2020)

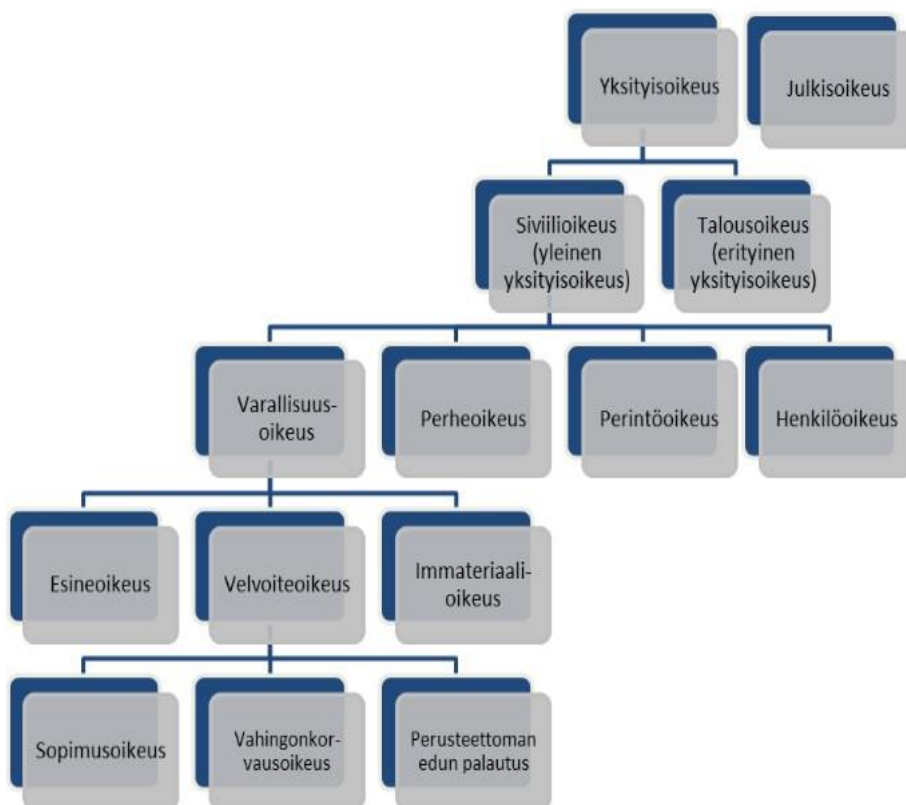
6.4.2 Yksityisoikeus

Yksityis- tai siviilioikeus käsittelee normeja, jotka sääntelevät yksityisten välisiä suhteita. Yksityinen toimija voi olla esimerkiksi yksilö, julkisyhteisö tai yritys, kun oikeussuhteessa ei ole kyse julkisen vallan (valtion) käyttämisestä. Yksityisoikeudella on tärkeä rooli markkinataloudessa. Omistusoikeutta ja sopimuksia koskevat säännöt ovat ehdottoman tärkeitä. Yritystoiminta vaatii yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä ja toimivat markkinat säännöksiä siitä, miten kilpailua voidaan harjoittaa. Yksityisoikeudessa säännellään myös markkinoista riippumattomia tekijöitä kuten yksityisten

henkilötahojen välisiä suhteita. (Helsingin yliopisto, n.d. Itä-Suomen yliopisto. n.d)

Yksityisoikeuden yleisissä opeissa ilmaistaan yksityisoikeuden peruskäsitteet ja oikeudenalan keskeiset periaatteet. Yksityisautonomiaan perustuva sopimusvapaus ja sopimussidonnaisuuden periaatteet ovat perinteisen velvoiteoikeuden lähtökohtia. Yksityisautonomian mukaan jokaisella yksilöllä on oma vapauspiirinsä, jonka puitteissa hän voi päättää toiminnastaan omien tavoitteidensa ja oman vastuunsa mukaisesti. Yksilöllä on vapaus päättää, minkä tyyppisiä taloudellisia vastuusuhteita hän haluaa luoda muihin tahoihin. Yksilö on myös vastuussa luotujen sitoumusten toteutumisesta. (Helsingin yliopisto, n.d)

Yksityisoikeus on hyvin laaja kokonaisuus. Se kattaa lukuiset ihmisten, yritysten ja julkisyhteisöjen liittyviä kysymyksiä yhtiömuodon muuttamisesta testamentin pätemättömyyteen, etunimen vaihtamisesta liikennevahinkojen korvaamisesta patentin antamaan suojan. (Itä-Suomen yliopisto. n.d)

Kuva 14. Suomen yksityisoikeuden rakenne (Saarnilehto ym. 2012, s. 56).

6.5 Sijoittajan verotus ja perhe- ja perintöoikeuden perusteet

6.5.1 Sijoittajan verotus

Sijoittaja maksaa sijoitustensa tuotosta luonnollisesti veroa. Verotus on monimuotoista ja poikkeaa eri sijoituskohteiden sekä sijoitustapojen välillä. Verosuunnittelulle jää tästä syystä paljon tilaa. Lainsäätäjien tulisi tehdä verotuksesta mahdollisimman neutraalia, jotta verotus ei ohjaisi sijoitusvirtoja eikä antaisi joillekin palveluntarjoajille tarpeetonta kilpailuetua suhteessa muihin alan toimijoihin. Sijoitusneuvojien ja sijoittajien on tärkeää hallita sijoitustoiminnan verotuksen pääpiirteet ja olennaisimmat yksityiskohdat. (Kallunki, 2007, s.217)

Yksityishenkilön tulot ovat joko ansio- tai pääomatuloja. Kotimaisten talletusten ja joukkolainojen verotus määräytyy verottamalla niiden korkotuloa niin sanottuna lähdeverona. Lähdeverosta ei voida tehdä vähennyksiä, joten se on lopullinen vero. Ansio- ja pääomatuloista sen sijaan tehdään verottajan hyväksymät vähennykset tulonlähteittäin. Tietyissä tilanteissa pääomatulojen negatiiviinen tulos voidaan vähentää ansiotuloista, kuten esim. jos korkokuluja on tullut enemmän kuin pääomatuloja. (Kallunki, 2007, s.217)

Ansiotuloiksi luetaan palkat, muut tulot ja erilaiset luontoisedut, palkkiot eläkkeet ja osa yrittäjä- ja maataloustulosta. Ansiotuloista maksetaan kunnallisvero, työntekijän osuus palkan sivukuluista (työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu, sairaanhoitomaksu, päivärahamaksu), mahdollinen kirkollisvero sekä valtionvero. Valtion vero on niin kutsuttu progressiivinen vero eli veroprosentti nousee ansiotulojen noustessa. Kunnallisvero, kirkollisvero ja muut maksut ovat niin sanottuja suhteellisia veroja eli veroprosentti on kiinteä kaikissa tuloluokissa. (Kallunki, 2007, s.217)

Pääomatulot ovat puolestaan osingot, vuokrat, sijoitusrahastojen ja säästöhenkivakuutusten tuotot, myyntivoitot, tietyt korkotuotot, puunmyyntitulot sekä osa yritys ja maataloustulosta. Myös pitkäaikaissäästöt eli niin sanotut ps-säästöt ja niiden tuotot sekä osa vapaaehtoisista eläkkeistä verotetaan nostettaessa pääomatuloina. Vuodesta 2015 alkaen pääomatuloista on maksettu 30 % vero siltä osin, kun verotettava pääomatulon määrä on ollut enintään 30 000 €. Tämän ylittävästä pääomatulon osuudesta maksetaan veroa 34 % (pääomatulon korotettu veroprosentti). Pääomatulojen verotus on kiristynyt, sillä korotetun veroprosentin raja vuonna 2013 oli 50 000 € ja vuonna 2014 40 000 €. Tämän lisäksi korotettu veroprosentti oli vuosina 2013 ja 2014 32 % ja vuonna 2015 33 %. Listatuilta yhtiöiltä saatu osinko on 85 % verotettavaa pääomatuloa ja 15 % osalta verovapaata. Veronalainen osuus oli vuoden 2014 alusta 70-85 %. (Kallunki, 2007, s.218)

Ansiotuloverotus	Pääomatuloverotus
Palkat Luontoisedut Eläkkeet Suomesta Muut tulot ja palkkiot Verolliset päivärahat Ansiotulo-osuus ei-listatusta yhtiöstä Ansiotulo-osuus yritystulosta Osittain vapaaehtoisesta eläke- vakuutuksesta saatu eläke => Tulovero (valtion vero, kunnallisvero, kirkollisvero ja ns. palkan sivukulut)	Osingot listatusta yhtiöstä Luovutusvoitot (myyntivoitot) Sijoitusrahastojen tuotto Vuokratuotot Muut kuin korkotulon lähdeveron alaiset korot Pääomatulo-osuus ei-listatusta yhtiöstä Pääomatulo-osuus yritystulosta Osittain vapaaehtoisesta eläke- vakuutuksesta saatu eläke Puunmyyntituotot Säästöhenkivakuutuksen tuotto Nosto ns. ps-tililtä Tuotot ulkomaisista sijoituksista => Pääomatulovero 30 % 30 000 euroon saakka, jonka jälkeen 34 %
Korkojen lähdeverotus	
Kotimaisten talletusten ja joukko- lainojen korot	
=> Lähdevero korkotulosta 30 %	

Kuva 15. Verotuksen yleiset piirteet (Kallunki, 2007, s. 218).

6.5.2 Perhe- ja perintöoikeuden perusteet

Perunkirjoitus on toimitus, jossa luetteloidaan vainajan omaisuus ja velat. Oikeusjärjestykseen sisältyy kolme säädöstä perunkirjoituksen näkökulmasta. Ne vaikuttavat siihen, miten paljon perillinen saa käteen verojen jälkeen. Nämä kolme säädöstä ovat avioliittolaki (AL), perintökaari (PK) ja perintö- ja lahjaverolaki (PerVL). Säädökset yltyvät näiden ulkopuolellekin, mutta edellä mainitut kolme rakentavat perustan. (Aarnio, Kangas & Råbinä, 2020, s. 11)

Perintöoikeus on omistajanvaihdosta omistajan kuoltua määrittävä säännöstö. Perinnön jättäjää eli aikaisempaa omistajaa kutsutaan perintökaareissa testamentintekijäksi tai perittäväksi. Perintökaaren säännökset ohjaavat omaisuuden uudelle tai usein uusille omistajille. Heidä nimitetään testamentinsaajiksi tai perillisiksi ja heidän perittävä omaisuutta kutsutaan perinnöksi. Ero muihin omistajanvaihdosta koskeviin oikeudellisiin järjestelyihin ei periaatteessa ole suuri. Omistajanvaihdos elävien henkilöiden kesken tapahtuu vaihdon, lahjan tai kaupan muodossa. Lakimääräinen perimys ja testamenttiin perustuva oikeus ovat vain tiettytyypisiä saantoja muiden saantotyyppien joukossa. Ne eroavat muista saannoista vain siinä suhteessa, että perinnönsaanto tapahtuu kuoleman takia. Lakimääräisessä perimyksessä saanto perustuu suoraan laissa olevaan määräykseen siitä, kenelle perittävän omaisuus hänen kuolemansa jälkeen siirtyy.

Lainsäätäjät on tarjonnut kaikkien käytettäväksi perusmallin, jonka mukaan omaisuus jaetaan, jollei omaisuuden jakotavasta ole erikseen määrätty testamenttia. (Aarnio ym., 2020, s. 11)

Jos perittävä ei kuollessaan ollut avioliitossa eikä mahdollinen perittävä eläessään päättäneen avioliiton johdosta tehtävä avioero-ositus ole toimittamatta, eikä häneltä jäänyt velkaa tai muita täyttämättömiä varallisuusosoikeudellisia sitoumuksia, perintöoikeudellisen omistajavaihdoksen kohteena perittäväälle on kuulunut nettovarallisuus. Kuolema ei vapauta perittävää veloistaan. Velkojien etu on turvattava eli velat on maksettava tai niiden maksamiseen tarvittavat varat on pantava asianmukaiseen turvaan, ennen kuin voidaan selvittää sen omaisuuden määrä, joka on omistajavaihdoksen kohteena. (Aarnio ym., 2020, s. 11)

Jos perittävä oli kuollessaan avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa, avioliittolain omaisuuden osoitusta koskevat säännöt ovat tärkeässä merkityksessä, kun rajataan perintöomaisuutta. Uusia rekisteröityjä parisuhteita ei voi nykyisiin enää perustaa, mutta aikaisemmin rekisteröidyt parisuhteet pysyvät voimassa, ellei parisuhdekumppanit ole erikseen ilmoittaneet viranomaisille siitä, että he eivät halua, että heitä pidetään aviopuolisoina. Tasa-arvoisen avioliittolain tullessa voimaan 1.3.2017, kaikkia avioliitossa olevia henkilöitä kutsutaan puolisoiksi heidän sukupuolestaan riippumatta. (Aarnio ym., 2020, s. 11)

6.5.3 Perintöverotus

Perintövero säädetään perintö- ja lahjaverolaissa. Se taho, joka saa perittävän kuoleman takia tai muutoin omaisuutta testamentilla tai perintönä on siitä verovelvollinen valtiolle. Perintösaannossa omaisuus siirtyy perittävän lakimääräisille perillisille eli niille henkilöille, jotka ovat lain silmissä oikeutettuja perintöön. Testamenttisaannossa puolestaan omaisuus siirtyy perittävän testamentissa määräämille henkilöille. Perintöveroa on suoritettava tietyin edellytyksin myös kuolin tapauksen takia henkivakuutuskorvauksen tai siihen verrattavan taloudellisen etuuden perusteella. Perintöveron omaisuutena pidetään myös perintökaareissa säädettyä koulutus-, kasvatus tai toimeentuloavustusta samoin kuin työhyvitystä. (Aarnio ym., 2020, s. 275)

Kuolinpesällä tarkoitetaan vainajan omaisuutta varoineen ja velkoineen ennen perinnönjakoa. Kuolinpesää verotetaan samalla tavoin kuin yksityishenkilöä. Samaan oikeudelliseen muotoon kuuluu perikunta, jolla tarkoitetaan kuolinpesän osakkaita. Kuolinpesän osakkaiden pitää huolehtia kuolinpesän velvollisuuksista siihen asti, että pesän varat on jaettu ja kuolinpesä lakkautettu. Kuolin pesän veroista ovat yleisesti vastuussa perilliset, leski ositukseen asti (avio-oikeuden perusteella) ja yleistestamentin saajat. Jos henkilö perii testamentilla vain tietyn omaisuuden, ei hän ole kuolinpesän osakas. (Tilastokeskus, 2020; Verohallinto, 2020)

6.5.4 Veroluokat

Testamentin saajat ja perijät on jaettu veroluokkiin, mitä sukua he ovat perinnönjättäjälle. (Veronmaksajat, 2019)

I veroluokassa ovat lapset (mukaan lukien ottolapset) ja heidän rintaperillisensä (lapsenlapset, lapsenlapsenlapset jne.), aviopuoliso, aviopuolison lapsi ja heidän rintaperillisensä, äiti, isä, isovanhemmat sekä avopuoliso, jos tällä on yhteinen lapsi perittävän kanssa tai jos tämä on ollut perittävän kanssa aiemmin avioliitossa. (Veronmaksajat, 2019)

II veroluokassa on kaikki muut esimerkiksi sisarukset ja heidän jälkeläisensä, perittävän vanhempien sisarukset ja avopuolisot yleensä. (Veronmaksajat, 2019)

Avopuoliso perii vain siinä tapauksessa, jos perittävä on tehnyt testamentin, jossa avopuoliso erikseen huomioidaan. Jos avopuolisolla on yhteinen lapsi tai he ovat olleet aiemmin keskenään naimisissa, avopuoliso kuuluu ensimmäiseen perintöveroluokkaan, muissa tapauksissa taas toiseen. Sama säädös koskee myös kihlakumppania. Jos kihlakumppani saa avustaa vainajan varoissa, hänet katsotaan ensimmäiseen perintöveroluokkaan, muussa tapauksessa toiseen. (Veronmaksajat, 2019)

Taulukko 2. Perintöveroasteikot (Veronmaksajat, 2020).

Perintöveroasteikko, I veroluokka, perittävä kuollut 1.1.2017 tai sen jälkeen

Verotettavan osuuden arvo, €	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylimenevästä osasta, %
20 000 - 40 000	100	7
40 000 - 60 000	1 500	10
60 000 - 200 000	3 500	13
200 000 - 1 000 000	21 700	16
1 000 000 -	149 700	19

Perintöveroasteikko, II veroluokka, perittävä kuollut 1.1.2017 tai sen jälkeen

Verotettavan osuuden arvo, €	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla, €	Vero alarajan ylimenevästä osasta, %
20 000 - 40 000	100	19
40 000 - 60 000	3 900	25
60 000 - 200 000	8 900	29
200 000 - 1 000 000	49 500	31
1 000 000 -	297 500	33

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Sijoituspalvelualalla vaadittava tiedon määrä on huomattava. Alalle suuntaavan henkilön tulee ymmärtää ja tarvittaessa osata soveltaa useita eri aluekokonaisuuksia mm. verotuksen, eri sijoitustuotteiden, lain säädännön ja sääntelyn osalta. Tässä opinnäytetyössä luvussa 6. esille tulleet asiat ovat vain johdanto opiskeltaviin aihealueisiin syventymiseen tulee varata huomattavasti aikaa, mikäli APV1 koetta pyrkii tulevaisuudessa suorittamaan. Sijoituspalvelualan, talouden ja sijoittamisen tulee oikeasti kiinnostaa alalle pyrkivää, sillä muuten motivaatiota tuskin riittää opiskella ja sisäistää kaikki tarvittava tieto. Alalle pyrkivälle on onneksi tarjolla useita eri valmentavia kursseja, joista voi valita itselleen sopivan.

Olen henkilökohtaisesti tyytyväinen Ammattikorkeakoulu Arcadan järjestämään APV1 verkkokurssiin, jota olen nyt muutaman kuukauden ajan käyttänyt apuna opiskeluun tutkinnon suorittamista varten. Tämän lisäksi olen lukenut useita ennakkomateriaali aineistoja, sekä kansantalouteen ja sijoittamiseen liittyvää kirjallisuutta. Verottajan sivut ovat tulleet hyvin tutuksi ja musiikin kuuntelun sijaan olen käyttänyt huomattavasti enemmän aikaa sijoittamiseen liittyvien podcastien kuunteluun. Usean kuukauden opiskelun jälkeen totean silti, että matkaa vielä on, ennen kuin koen olevani valmis kokeen suorittamaan.

APV1 ja APV2 tutkintojen suorittaminen on tehty helpoksi ja onnistuu ajan varaamalla. Tämä on hyvä, sillä koska kun henkilö kokee osaavansa kokeisiin vaadittavat asiat, voi hän käydä kokeen suorittamassa itselleen sopivana ajankohtana.

Sijoituspalvelualalla, ja tarkemmin sijoitusneuvojana työskentely vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä tiedon, sekä alalla tarvittavien taitojen osalta. Ammattitietämystään sijoitusneuvoja ylläpitää säännöllisesti suoritettavilla verkkotesteillä sekä seuraamalla talouden muutoksia. Taidot kehittyvät tietysti työtä tekemällä, mutta esimerkiksi myynti on itsesään niin laaja-alainen asia, että jos siinä haluaa hyväksi kehittyä, tulee siihen käyttää aikaa ja opiskella.

Uraa sijoitusneuvojana kannattaa pohtia tarkkaan. Jos alalle pyrkivä henkilö ei ole ja kiinnostunut mm. taloudesta ja sen muutoksista, ihmisistä, sijoittamisesta ja myynnistä, niin ei hän varmasti pysy motivoituneena ja jaksaa ammatissa kauaa puhumattakaan siitä, että hän olisi motivoitunut kehittymään alansa huippuosaajaksi.

LÄHTEET

- Aaltoee. (2020). Sijoituspalvelualan tutkinnot. Haettu 28.04.2020 osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot>
- Aaltoee (2020). Tenttijän ohjeet. Haettu 29.04.2020 osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot/tenttijan-ohjeet>
- Aalotee pdf. (2020). APV1 osaamisvaatimukset. ss. 2-12. Haettu 28.04.2020 osoitteesta https://www.aaltoee.fi/media/apv/apv1_osaamisvaatimukset_1.1.2020.pdf
- Aalotee pdf2. (2020). APV2 osaamisvaatimukset. ss. 2-3, 5-12. Haettu 28.04.2020 osoitteesta https://www.aaltoee.fi/media/apv/apv2-osaamisvaatimukset_1.1.2020.pdf
- Aarnikoivu H. (2005). ss. 13-14,16-17, 82, 86. E-kirjassa *Onnistu asiakaspalvelussa* Haettu 12.05.2020 osoitteesta. <https://ezproxy.hamk.fi/login?url=https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/teos/05jo317608>
- Aarnio A. Kangas U & Rabinä T. (2020). s. 11, 275. E-kirjassa *Perunkirjoitus ja perinnön veroseuraamukset*. Haettu 21.05.2020 osoitteesta <https://hamk.finna.fi/Record/vanai-cat.135387>
- Alastalo M., Åkerman M. & Vaittinen T. s. 181, 183. Kirjoittanut Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander P. & Ruusuvoori J. (2017). E-kirjassa *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Haettu 12.05.2020 osoitteesta <https://www.ellibslibrary.com/book/9789517686112>
- Ambrose J., The Guardian. (2020). Oil prices dip below zero as producers forced to pay to dispose of excess. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.theguardian.com/world/2020/apr/20/oil-prices-sink-to-20-year-low-as-un-sounds-alarm-on-to-covid-19-relief-fund>
- Arcada Fortbildning APV1. (2020). APV1 Sijoitusneuvonta verkkokoulutus, 10 op. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://fortbildning.arcada.fi/fi-fi/Education/Details/503>
- Apvtutkinnot. (2020). Sijoituspalvelualan tutkinto (APV1). Haettu 28.04.2020 osoitteesta <http://apvtutkinnot.fi/tutkintorakenne/sijoituspalvelututkinto-apv1/>
- Apvtutkinnot 2. (2020). Sijoitusneuvojan tutkinto (APV2). Haettu 28.04.2020 osoitteesta <http://apvtutkinnot.fi/tutkintorakenne/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2/>
- APV-sijoitustutkinnot Oy. (2020). Haettu 30.04.2020 osoitteesta <http://apvtutkinnot.fi/apv-sijoitustutkinnot-oy/>
- Arcada Fortbildning APV2. (2020). Syventävä Sijoitusneuvonta, APV2, 10 op. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://fortbildning.arcada.fi/fi-fi/Education/Details/515>

Arvopaperi. OMX Helsinki PI (OMXHPI) - Indeksit ja kurssikehitys. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.arvopaperi.fi/porssi/indeksit/OMXHPI>

Bogner A., Littig B. & Wolfgang M. (2009). s. 24. E-kirjassa *Interviewing Experts*. Haettu 29.04.2020 osoitteesta <https://epdf.pub/interviewing-experts-research-methods.html>

Business Insider. (2020). The Fed unveils up to \$2.3 trillion of additional virus relief for small businesses and local governments. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.businessinsider.com/federal-reserve-trillions-coronavirus-relief-package-small-businesses-municipal-governments-2020-4?r=US&IR=T>

Finanssiala. (2020). Mikä on Finanssiala ry ja mitä se tekee? Haettu 28.04.2020 osoitteesta <https://www.finanssiala.fi/meista/jasenet/Sivut/default.aspx>

Finanssivalvonta. (2020). Tietoa Finanssivalvonnasta. Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/finanssivalvonta/>

Finanssivalvonta. (2020). Pääomamarkkinat. Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/>

Helsingin yliopisto. (n.d) Perusasioita oikeustieteestä. Yksityisoikeus. Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/oikeustiede/materiaali/osa3.html>

Hirvisjärvi S. & Hurme H. (2015). s. 44, 46. *Tutkimushaastattelu*. Helsinki: Gaudeamus

Hirvisjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. (2009). s. 24. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hyvärinen, M., Nikander P., Ruusuvoori J. (2017). s. 9, 34. E-kirjassa *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Haettu 12.05.2020 osoitteesta <https://www.elibrary.com/book/9789517686112>

Investopedia. Twin A. 2020. What is a sale? Haettu 18.05.2020 osoitteesta <https://www.investopedia.com/terms/s/sale.asp>

Itä-Suomen yliopisto. Oikeustieteet. Siviilioikeus. Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://www3.uef.fi/fi/web/oikeustieteet/siviilioikeus-paaaine->

Kaarina M. (2007). E-kirjassa *Vuorovaikutus - Dialoginen asiakastyö*. Haettu 29.04.2020 osoitteesta <https://www.ellibrary.com/book/978-951-37-5444-0>

Kallunki J-P. 2007. ss. 1, 60, 217-218. E-kirjassa *Ammattimainen sijoittaminen*. Haettu 18.05.2020 osoitteesta [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/FAIBFXDTEB#kohta:Ammattimainen\(\(20\)sijoittaminen](https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.ezproxy.hamk.fi/teos/FAIBFXDTEB#kohta:Ammattimainen((20)sijoittaminen)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Kilpailun edistäminen. (2014). Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/kilpailuasiat/kilpailun-edistaminen/>

Leinonen M., Otonkorpi-Lehtoranta K. & Heiskanen T. Kirjoittanut Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander P. & Ruusuvuori J. (2017). *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino

MTV uutiset. (2020). Yhdysvaltain öljyn hinta jälleen hurjassa laskussa – pörssiviikko alkoi nousulla, mutta lähipäivinä odotetaan synkkiä uutisia. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yhdysvaltain-oljyn-hinta-jalleen-hurjassa-laskussa-porssiviikko-alkoi-nousulla-mutta-lahipaivina-odotetaan-synkkia-uutisia/7803214>

Mönkkönen K. (2007). ss. 15, 52, 63-64. *Vuorovaikutus: dialoginen asiakastyö*. Haettu 19.05.2020 osoitteesta <https://ellibslibrary.com/hamk/978-951-37-5444-0>

Nagel M., Nagel M. & Nagel U. (2009). *The expert interview and changes in knowledge production*. Kirjoittanut teoksessa Bogner A., Littig B. & Wolfgang M. (toim) (2009). *Interviewing Experts*. s. 24. Basingstoke: Palgrave Macmillian

Peda.net. (2015). Miten kansantalous toimii? Haettu 18.05.2020 osoitteesta <https://peda.net/pori/perusopetus/koulujen-kotisivut/pl7/kuninkaanhaankoulu/opetus/oppiaineet2/arkisto/lukuvuosi-2015-2016/yhteiskuntaoppi/yhteiskuntaoppi-9a/kjgt/em/ttkn>

Pindyck, R. S., & Rubinfeld, D. L. (2005). *Microeconomics*. Haettu 18.05.2020 osoitteesta https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4292722/mod_resource/content/1/%288th%20Edition%29%20%28The%20Pearson%20Series%20in%20Economics%29%20Robert%20Pindyck%2C%20Daniel%20Rubinfeld-Microecon.pdf

Rastor-instituutti APV2. (2020). Sijoituspalvelututkinto, APV1 – verkkokoulutus, Verkko. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.rastorinst.fi/koulutus/sijoituspalvelututkinto-apv1-verkkokoulutus>

Rastor-instituutti APV2. (2020). Sijoitusneuvojan tutkinto, APV2 – verkkokoulutus, Verkko. Haettu 30.04.2020 osoitteesta <https://www.rastorinst.fi/koulutus/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2-verkkokoulutus>

Saarnilehto A., Annola V., Hemmo M., Karhu J., Kartio L., Tammi-Salminen E., Tolonen, J., Tuomisto J. & Viljanen M., (2012). *Varallisuus oikeus*. Helsinki: Sanoma Pro.

Tilastokeskus. (2020). Kuolinpesä. Haettu 21.05.2020 osoitteesta <https://www.stat.fi/meta/kas/kuolinpesa.html>

Verohallinto. (2020). Kuolinpesän verotus. Haettu 21.05.2020 osoitteesta https://www.vero.fi/henkiliasiakkaat/omaisuus/perinto/kuolinpesan_verotu/

Veronmaksajat. (2019). Haettu 21.05.2020 osoitteesta <https://www.veronmaksajat.fi/Perinto-ja-lahja/Perintovero/>

Haastateltavan esittely

1. Kerro lyhyesti koulutustaustastasi.
2. Kerro lyhyesti aikaisemmista työtehtävistäsi.
3. Kauanko olet työskennellyt sijoitusneuvojana?
4. Miksi aikanaan kiinnostuit sijoitusneuvojan ammatista?

Työnkuvaa kartoittavat kysymykset

5. Kuvaile omin sanoin mitä työsi käytännössä on.
6. Mikä on parasta työssäsi?
7. Mitkä ovat työsi huonot puolet?
8. Mitkä asiat motivoivat sinua työssäsi?

Työssä tarvittavia taitoja kartoittavat kysymykset

9. Mitä työssä tarvittavia taitoja olet oppinut työtä tehdessä?

10. Miten ylläpidät ammattiosaamistasi?

11. Missä työsi osa-alueissa haluaisit kehittyä paremmaksi?

Lisäkysymys

12. Mitä neuvoja antaisit henkilölle, joka haluaa työskennellä tulevaisuudessa sijoitusneuvojana?